

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

A decorative flourish consisting of a horizontal line with a dark blue top half and a teal bottom half. A long, thin black line extends downwards from the left end of the teal section, curving slightly to the right.

گزارش سالانه

صندوق توسعه ملی

۱۳۹۳



فهرست مطالب



۷	سخن رئیس هیأت عامل
۸	اعضای هیأت عامل و مدیران صندوق توسعه ملی
۱۰	مدیران صندوق توسعه ملی
معرفی صندوق توسعه ملی	
۱۳	تاریخچه، مبانی قانونی و ارکان
۱۴	نمودار سازمانی
۱۵	مأموریت و چشم انداز صندوق توسعه ملی
تحولات اقتصاد ایران و صندوق توسعه ملی	
۱۷	تحولات اقتصاد ایران و صندوق توسعه ملی
سرمایه گذاری های صندوق	
۲۱	قراردادهای عاملیت
۲۴	سرمایه گذاری های ارزی
۲۶	پرداخت های ارزی صندوق به طرح های مرتبط با آب و کشاورزی
۲۶	سرمایه گذاری های ریالی
۳۰	پیگیری و وصول مطالبات
۳۲	معرفی اجمالی چند طرح سرمایه گذاری صندوق



صندوق توسعه ملی در عرصه بین الملل

- ۴۳ جایگاه صندوق توسعه ملی ایران در رتبه بندی های بین المللی
- ۴۴ فعالیت های برون مرزی
- ۴۵ گزارش خودارزیابی میزان پیروی صندوق از اصول سانتیاگو

سرمایه انسانی صندوق توسعه ملی

- ۴۷ ترکیب و تخصص سرمایه انسانی
- ۴۹ اهداف و برنامه های آتی در حوزه مدیریت سرمایه انسانی

عملکرد مالی

- ۵۱ صورت های مالی

پیوست ها

- ۵۵ اساسنامه صندوق توسعه ملی (ماده ۸۴ قانون برنامه پنجم توسعه)
- ۶۱ نظام نامه تسهیلات ارزی
- ۶۷ نظام نامه تسهیلات ریالی
- ۷۲ فرایند تأمین مالی در صندوق توسعه ملی





سال ۱۳۹۳ با استقرار تیم مدیریتی جدید صندوق توسعه ملی آغاز شد، با تغییرات کیفی فراوانی همراه بود و با دستاوردهای رضایت‌بخشی پایان یافت. گرچه این گزارش با ایجاز، به شرح مختصر کمی فعالیت‌های انجام شده می‌پردازد، ولی دستاوردها، بیشتر از نظر کیفی قابل توجه بوده است.

یکی از رسالت‌های مهم صندوق توسعه ملی، تغییر بنیادین نگاه تصمیم‌سازان و مردم به نفت و فرآورده‌های نفتی از عاملی برای تامین بخشی از بودجه دولت، به ثروتی ملی و بین نسلی است که باید در جهت توسعه پایدار کشور و رفاه مردم مورد استفاده قرار گیرد. گرچه در این مورد هنوز در آغاز راه هستیم، ولی شروع این تغییر نگاه و باور را به میزانی چشمگیر شاهد بوده‌ایم و تا به بار نشستن این اصل آن را پیگیر خواهیم بود.

وجود مشکلات بازدارنده فراوان برای ورود به بازارهای جهانی، در اثر تحمیل تحریم‌های اقتصادی، تجاری و مالی، گرچه فعالیت صندوق را در صحنه بین‌المللی با توقف مواجه ساخته بود، ولی این فرصت را فراهم ساخت که همت خویش را بر چالش‌های داخلی متمرکز و سرمایه‌گذاری‌های داخلی را تا حد ممکن ساده، شفاف و کارآمد کنیم. فراهم‌سازی زمینه‌های واگذاری بسیاری از تصمیم‌های سرمایه‌گذاری داخلی به بانک‌های عامل، این امکان را فراهم خواهد کرد که از یک طرف توان تخصصی صندوق به زمینه‌های سیاست‌گذاری و استراتژیک اختصاص یابد و از سوی دیگر با ساده‌سازی فرآیندهای عملیاتی، از دیوان سالاری‌های غیر لازم پرهیز شود. مقدمات اجرایی این کار از طریق سپرده‌گذاری‌های ربالی نزد بانک‌های عامل در سال ۱۳۹۳ کاملاً فراهم شد تا از آغاز سال ۱۳۹۴ کاملاً عملیاتی شود و بانک‌های عامل را در انجام وظایف خطیرشان آزادتر بگذارد.

شفاف‌سازی و ساماندهی وضعیت مالی صندوق در سال‌های گذشته گسترش یافت و صورت‌های مالی ۱۳۹۱ به تایید هیات امانا رسید و مقدمات کار برای به روزرسانی گزارش سال‌های بعد نیز آماده شد. بازنگری و تعدیل شیوه‌نامه‌ها، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اداری، مالی و پشتیبانی و برون‌سپاری فعالیت‌های خدماتی، زمینه افزایش کارایی و رضایتمندی همکاران را فراهم کرد.

نداشتن اساسنامه دائمی، عدم استقلال حساب‌های صندوق از حساب‌های بانک مرکزی، صدور احکام بودجه‌ای مکرر خلاف هدف و اساسنامه و تغییرات موردی سهم صندوق از عواید حاصل از فروش نفت، چالش‌های عمده فرا روی صندوق است. برنامه‌ریزی برای کاهش و رفع این مشکلات و پیگیری مستمر، زمینه رفع آن‌ها را فراهم ساخته و صندوق توسعه ملی آماده است تا فصل جدیدی از حیات وظیفه‌مند خود را آغاز کند.

ساماندهی، مدیریت و پیگیری وصول مطالبات و همراهی بانک‌های عامل، موجب شد که در پایان سال مورد گزارش مطالبات معوق به صفر برسد. بازبینی قراردادهای عاملیت، با هدف شفاف‌سازی و استحکام و تجدیدنظر در نظامنامه‌های پرداخت تسهیلات، علاوه بر اینکه سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی و تعاونی را با اهداف کلان ملی هم‌راستا کرده است، ریسک سرمایه‌گذاری‌ها را نیز کاهش خواهد داد.

بدون تردید، این دستاوردها، بدون همکاری صمیمانه کلیه همکارانم در صندوق توسعه ملی، بانک مرکزی و بانک‌های عامل امکان‌پذیر نبود. با تشکر صمیمانه از همه آنان و به امید استمرار این همکاری‌های ارزنده در آینده، همه ما، چشم به راه الطاف الهی برای توفیق در راهی هستیم که تازه آغاز کرده‌ایم، ولی با جدیت و صلابت و انضباط آن را ادامه خواهیم داد.



معرفی اعضای هیأت عامل



سید صفدر حسینی

رئیس و عضو هیأت عامل
دکترای اقتصاد کشاورزی



سید محمد سعید نوری نائینی

عضو هیأت عامل و معاون اقتصادی
دکترای اقتصاد توسعه بین الملل



سید محمد قاسم حسینی

قایم مقام و عضو هیأت عامل
دکترای مدیریت





مسعود مزینی

عضو هیات عامل و معاون سرمایه گذاری خارجی
کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی



محمد رضا شجاع الدینی

عضو هیات عامل و معاون سرمایه گذاری داخلی
دکترای اقتصاد پول و بانک



معرفی مدیران صندوق توسعه ملی

اسداله رازانی

معاون اداری، مالی و پشتیبانی



محمد نوفرستی

مدیر اقتصادی و برنامه ریزی استراتژیک



سعید پروین رو

مدیر سرمایه گذاری خارجی



امید گیلانپور

مدیر حوزه ریاست و دبیر هیأت عامل



محمد ربیع زاده

مدیر امور پیگیری وصول مطالبات



اکبر کلامی

مدیر مالی



محمد علی کریمی

مدیر روابط عمومی





سید علی رضایی نظیر

مدیر آمار و ارزیابی عملکرد



مجید صادقی زاده

مدیر منابع انسانی و پشتیبانی



مجید خرمنی

سرپرست همکاری‌های بین‌الملل



علی نبوی

مدیر فناوری اطلاعات



غلامرضا زردشتی

مدیر سرمایه‌گذاری داخلی



فرهاد همتی

مدیر حقوقی



معرفی صندوق



تاریخچه، مبانی قانونی و ارکان

تاسیس صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۸۷ در بند ۲۲ سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مورد تاکید قرار گرفت و اساسنامه آن در قالب ماده ۸۴ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. در سال ۱۳۸۹ فعالیت رسمی خود را با هدف «تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی» آغاز کرد.

مهم‌ترین منابع ورودی صندوق توسعه ملی شامل سهم صندوق از درآمد حاصل از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و همچنین بازده سرمایه‌گذاری‌های انجام شده توسط صندوق است. مهم‌ترین مصارف صندوق نیز در شرایط تحریم که امکان سرمایه‌گذاری خارجی وجود ندارد، سرمایه‌گذاری در طرح‌ها یا فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و اقتصادی دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی بخش خصوصی و تعاونی است.

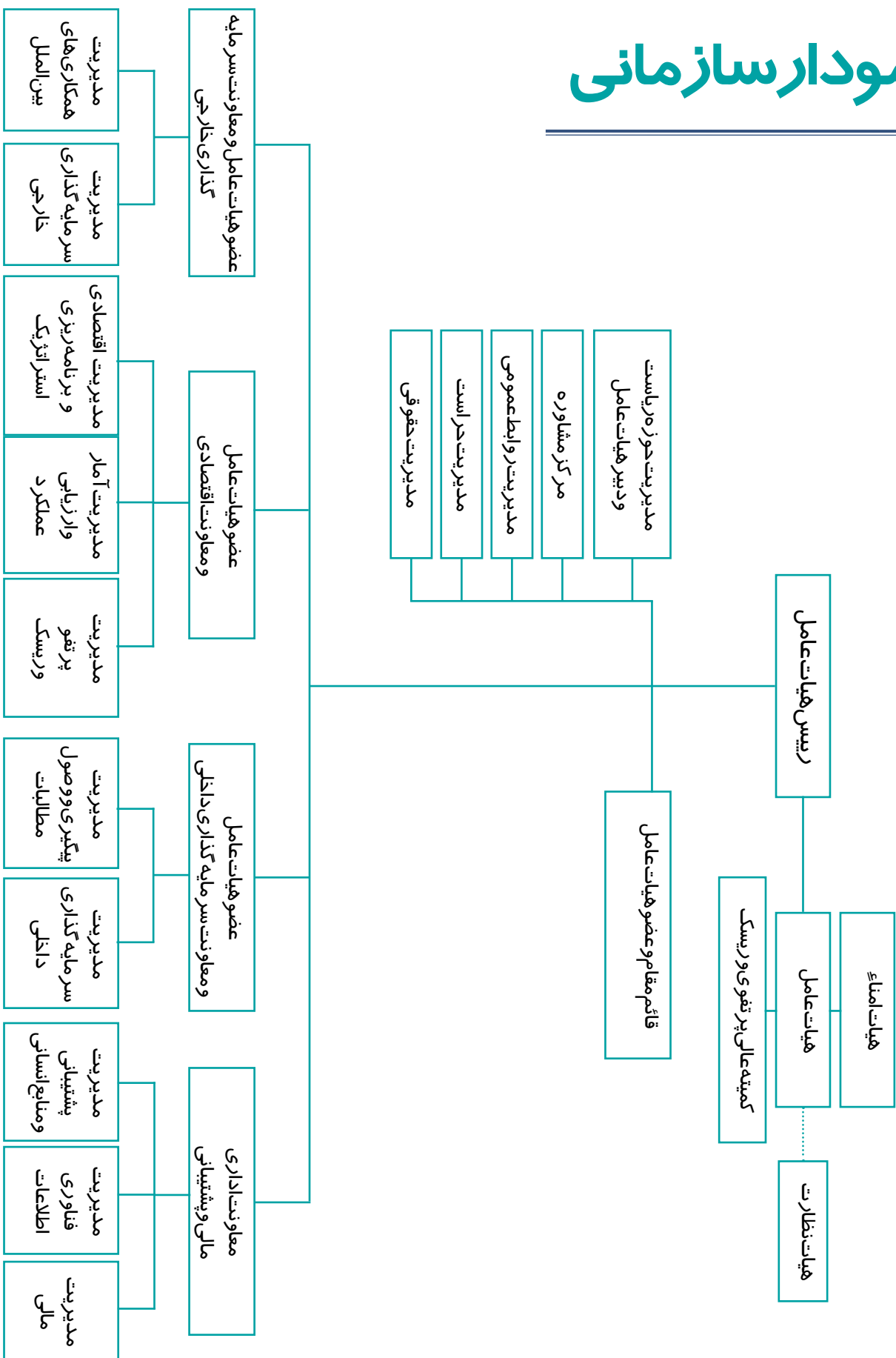
به منظور اداره صندوق، در اساسنامه سه رکن اصلی مشتمل بر هیات امنا، هیات عامل و هیات نظارت در نظر گرفته شده است:

- هیات امنا بالاترین رکن صندوق توسعه ملی محسوب می‌شود که وظایف اصلی آن راهبری، تعیین سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها، تصویب شرایط سرمایه‌گذاری و تصویب نظام‌نامه‌ها، برنامه‌های راهبردی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و گزارش عملکرد صندوق توسعه ملی است. اعضای هیات امنا عبارتند از: رئیس‌جمهور (رئیس هیات امنا)، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی (دبیر هیات امنا)، وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر کار و امور اجتماعی، وزیر نفت، رئیس کل بانک مرکزی، دادستان کل کشور، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران (عضو ناظر و بدون حق رأی)، رئیس اتاق تعاون ایران (عضو ناظر و بدون حق رأی) و دو نفر نماینده از کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات به انتخاب مجلس شورای اسلامی.
- هیات عامل متشکل از ۵ نفر از افراد صاحب‌نظر، با تجربه و خوشنام در امور اقتصادی، مالی، حقوقی، بانکی و برنامه‌ریزی است که با حکم رئیس‌جمهور منصوب می‌شوند. مهم‌ترین وظیفه هیات عامل اداره و مدیریت صندوق در چارچوب مفاد اساسنامه و مصوبات هیات امنا است.

وظیفه هیات نظارت اطمینان از تحقق اهداف صندوق و نظارت مستمر بر عملیات جاری و جلوگیری از هر گونه انحراف احتمالی از مفاد اساسنامه، خط‌مشی‌ها و سیاست‌ها است. اعضای هیات نظارت عبارتند از رئیس سازمان بازرسی کل کشور، رئیس دیوان محاسبات و رئیس سازمان حسابرسی کل کشور.



نمودار سازمانی



بیانیه ماموریت صندوق

ماموریت

- ماموریت اصلی: تبدیل بخش فزاینده‌ای از درآمدهای نفتی به ثروت‌های مولد و ماندگار و حفظ آن به عنوان پس‌انداز بین نسلی
- ماموریت فرعی: ایفای نقش در توسعه اقتصاد ملی
- ماموریت نامشهود:
 - کمک به تغییر نگاه به نفت و گاز از منبع تامین بودجه عمومی به منابع و سرمایه‌های زاینده اقتصادی
 - کاهش مستمر وابستگی بودجه دولت به درآمدهای نفتی
 - کمک به تقویت بخش غیر دولتی اقتصاد

فعالیت‌های اصلی

- تامین مالی سرمایه‌گذاری‌های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی بخش خصوصی تعاونی و نگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی
- تامین مالی صادرات خدمات فنی مهندسی به شرکت‌های خصوصی و تعاونی
- تامین مالی خریدار کالا و خدمات ایرانی در بازارهای هدف صادراتی کشور
- سرمایه‌گذاری در بازارهای پولی و مالی خارجی
- پرداخت تسهیلات به سرمایه‌گذاران خارجی به منظور جلب و حمایت از سرمایه‌گذاری در ایران

ارزش‌های سازمانی

- نوآوری و خلاقیت
- شفافیت
- امانت‌داری
- شایسته‌سالاری
- کار تیمی

مسئولیت‌های اجتماعی

- حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز
- کمک به توسعه اقتصادی اجتماعی به خصوص مناطق کمتر توسعه یافته
- ارتقاء پایدار سطح رفاه ملی

محدوده جغرافیایی فعالیت

- داخل کشور
- عرصه بین‌الملل

نگرش نسبت به سرمایه انسانی

سرمایه انسانی مهم‌ترین نقش را در مدیریت مطلوب صندوق به عهده دارد و صندوق برای نیروی انسانی خویش کیفیت زندگی کاری مطلوبی فراهم می‌کند.

چشم‌انداز صندوق در سال ۱۴۰۴

صندوق توسعه ملی نهادی است که با سرمایه‌گذاری سهم فزاینده‌ای از درآمدهای حاصل از فروش نفت و گاز در فعالیت‌های زاینده و سودآور ملی و بین‌المللی و با بهره‌گیری از سرمایه‌های انسانی خلاق و توانمند ایرانی از طریق تامین مالی پروژه‌های بخش خصوصی، تعاونی و نگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی، ثروتی ماندگار برای نسل‌های کنونی و آینده کشور ایجاد می‌کند و با قطع وابستگی بودجه به نفت و با تغییر نگاه تصمیم‌سازان و مردم به درآمدهای حاصل از نفت و گاز از یک منبع بودجه‌ای به یک ثروت ملی، راه توسعه پایدار و جامع ملی را هموار می‌سازد. صندوق توسعه ملی در سال ۱۴۰۴ نهادی شناخته شده در عرصه ملی و بین‌المللی است که از نظر بازده اقتصادی جزو ۱۰ صندوق ثروت ملی برتر دنیا قرار دارد.



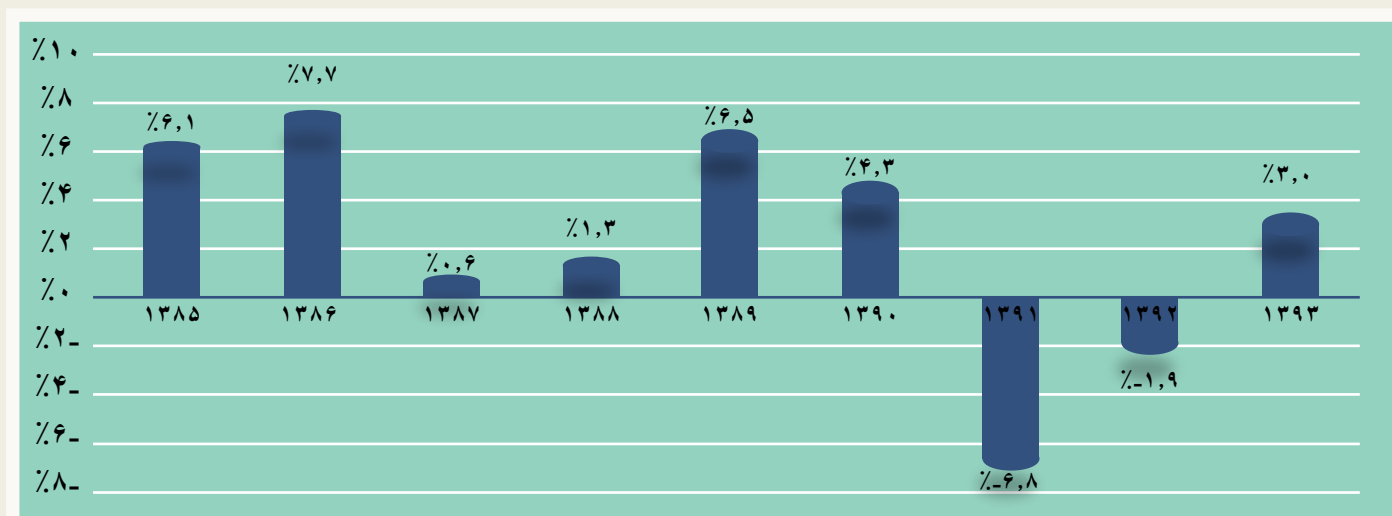
تحولات اقتصاد ایران و صندوق توسعه ملی



سال ۱۳۹۳ برای اقتصاد ایران، سالی همراه با ثبات نسبی شاخص‌های کلان اقتصادی در کنار تردید و امید نسبت به روند مذاکرات هسته‌ای بین ایران و ۵+۱ و رفع تحریم‌های اقتصادی بود. در این سال، اغلب شاخص‌های اقتصاد کلان وضعیتی نسبتاً باثبات و تاحدودی رو به بهبود داشتند که در مقایسه با نوسانات شدید سال‌های ۹۱ و ۹۲، نشان از بازگشت ثبات به فضای اقتصاد کلان کشور دارد. می‌توان مهم‌ترین ویژگی اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۳ را کنترل تورم دانست.

یکی از مهم‌ترین رخدادهای اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۳، مثبت شدن نرخ رشد تولید ناخالص داخلی (رشد اقتصادی) بود. نرخ رشد اقتصادی که در سال ۱۳۹۱ منفی ۶/۸ درصد و در سال ۱۳۹۲ به منفی ۱/۹ درصد افزایش یافته بود، به بالای صفر رسید و نرخ مثبت ۳ درصدی را تجربه کرد. در نمودار زیر، روند تغییرات رشد اقتصادی از سال ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۳ نشان داده شده‌است.

نمودار ۱: روند تغییرات رشد اقتصادی از سال ۱۳۸۵ تا سال ۱۳۹۳



مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - شاخص‌های عمده اقتصادی، شماره ۷۹

نرخ تورم نیز که در سال ۱۳۹۲ تا مرز ۳۵ درصد رسیده بود، روند نزولی را که از نیمه دوم سال ۱۳۹۲ شروع کرده بود، ادامه داد و تا پایان سال ۱۳۹۳ به ۱۵/۶ درصد رسید که در مقایسه با پایان سال ۱۳۹۲ نشان از کاهش بیش از ۱۹ واحد درصد دارد. نرخ ارز (دلار) نیز به عنوان یکی از شاخص‌های مهم اقتصادی، روند نسبتاً باثباتی از خود بروز داد و شکاف میان نرخ رسمی ارز و بازار آزاد کاهش یافت. نرخ رسمی ارز از ۲۵،۱۰۲ ریال در ابتدای سال ۱۳۹۳ به ۲۷،۹۹۴ ریال در ۲۹ اسفند این سال رسید که رشدی معادل ۱۱/۵ درصد نشان می‌دهد. این امر در حالی است که نرخ ارز در سال ۱۳۹۲ از ۱۲،۲۶۰ ریال به ۲۵،۱۰۲ ریال رسیده بود که بیش از ۱۰۰ درصد رشد داشته است. در سال ۱۳۹۳، دو عامل مانع از بهبود بیشتر اقتصاد ایران شد؛ یکی شرایط انتظار و سردرگمی مربوط به نتیجه مذاکرات و لغو تحریم‌ها بود و دیگری، کاهش بی‌سابقه در قیمت، تولید و صادرات نفت که نتیجه آن کاهش منابع ارزی کشور و کاهش منابع بودجه دولت بود. این رویدادها تاثیر مستقیم و با اهمیتی بر صندوق توسعه ملی برجای گذاشت. زیرا در شرایط تحریم امکان سرمایه‌گذاری خارجی و فعالیت در بازارهای پولی و مالی بین‌المللی برای صندوق وجود نداشت. همچنین به دلیل مشکلات موجود در نقل و انتقال پول در سطح بین‌المللی، تعداد طرح‌هایی که موفق به دریافت تامین مالی از طریق منابع صندوق توسعه ملی شدند، کاهش یافت. کاهش قیمت، تولید و صادرات نفت، همچنین اثری منفی بر منابع صندوق داشت.





میانگین قیمت هر بشکه نفت

خام(اوپک) که در سال ۲۰۱۳ با ۳/۲ درصد

کاهش نسبت به سال ۲۰۱۲ به ۱۰۵ دلار رسیده بود، در

سال ۲۰۱۴ کاهش کم‌سابقه‌ای را تجربه کرد. در حالی که قیمت نفت خام

تا ماه آگوست همچنان بالای ۱۰۰ دلار بود، ناگهان از اواسط این ماه سقوطی تاریخی را تجربه کرد و تا ماه مارس سال ۲۰۱۵ (پایان سال ۱۳۹۳) به حدود ۵۰ دلار رسید. این کاهش ناگهانی قیمت نفت به همراه کاهش قابل توجه صادرات نفت خام، که از بالای ۲/۵ میلیون بشکه در دهه ۸۰، روند نزولی خود را در سال‌های ابتدایی دهه ۹۰ شروع کرده بود، به پایین‌ترین سطح خود در ۲۰ سال گذشته رسید و تا حدود ۱/۳ میلیون بشکه در روز کاهش یافت. کاهش همزمان قیمت و صادرات نفت، به همراه مشکلات مربوط به نقل و انتقال وجوه، یکی از چالش‌های عمده پیش روی اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۳ بود.

نقدینگی در پایان اسفند ۹۳، به ۷،۸۲۴ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به ابتدای سال ۱۳۹۳ معادل ۲۲/۳ درصد رشد نشان می‌دهد. طی این دوره، شبه پول ۲۷/۲ درصد رشد و پول(اسکناس و مسکوک) یک درصد رشد داشته است. در سال ۱۳۹۳، نرخ‌های سود و تسهیلات بانکی نسبت به سال‌های قبل افزایش یافت. به طوری که نرخ سود سپرده یک ساله بین ۲۲ تا ۲۴ درصد و نرخ تسهیلات برای



بخش‌های مختلف (غیر از مسکن) حداکثر ۲۲ درصد بود. طی سال ۱۳۹۳، نسبت تسهیلات غیر جاری شبکه بانکی به کل تسهیلات اعطایی، با ۱۴/۲ درصد کاهش به ۱۲/۱ درصد رسید. در سال ۱۳۹۳، نسبت به مدت مشابه سال قبل، هزینه‌های مصرفی بخش خصوصی و دولتی به ترتیب معادل ۳/۱ و ۲/۷ درصد رشد نشان می‌دهد.

تشکیل سرمایه ثابت ناخالص نیز در این سال ۳/۵ درصد رشد داشته است. طی همین مدت، تراز بازرگانی کشور ۲۱/۴ میلیارد دلار (مثبت) بود. در سال ۱۳۹۳، از جمعیت ۷۷/۸ میلیونی کشور، جمعیت فعال نزدیک به ۲۴ میلیون نفر بود که از این تعداد، ۱۰/۶ درصد بیکار بودند. این نرخ تقریباً برابر با نرخ بیکاری در سال ۱۳۹۲ (معادل ۱۰/۴ درصد) بوده است. همانند سالیان گذشته، نرخ بیکاری در بین مردان نسبت به زنان؛ و در بخش روستایی نسبت به شهری، پایین‌تر بوده است.

نرخ مشارکت اقتصادی (نسبت جمعیت فعال به جمعیت در سن کار که به افراد بین ۱۰ تا ۶۴ سال اطلاق می‌شود)، در پایان سال ۱۳۹۳ به ۳۷/۲ درصد رسید که نسبت به سال قبل، معادل ۰/۴ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد (مرکز آمار ایران، سری‌های زمانی). مثبت شدن رشد اقتصادی و ثبات نسبی در شاخص‌های اقتصاد کلان، باعث شد در این سال، از قراردادهای ریالی صندوق توسعه ملی، در بخش صنعت، ۹۲ درصد و در بخش کشاورزی، ۹۵ درصد اعتبارات جذب شود که بیشترین میزان جذب از زمان تاسیس صندوق محسوب می‌شود. طی سال ۱۳۹۳، اعتبارات ریالی پرداخت شده به بخش کشاورزی در مقایسه با سال ۱۳۹۲، به میزان ۷۴ درصد و در بخش صنعت معادل ۱۷ درصد رشد داشته است. همچنین طرح‌های ارزی تامین اعتبار شده با بیش از ۳۱ درصد رشد، از ۴،۹۲۳ میلیون دلار به ۶،۴۸۱ میلیون دلار رسیده است.

بر اساس مفاد اساسنامه صندوق توسعه ملی مهمترین منابع ورودی به صندوق سهم صندوق توسعه ملی از محل صادرات نفت و گاز و میعانات گازی و بازدهی حاصل از سرمایه‌گذاری‌های صندوق است. در سال ۱۳۹۳ در مجموع ۱۲۹۰۷ میلیون دلار از محل صادرات نفت و گاز و میعانات گازی به منابع صندوق توسعه ملی اضافه شده است. در پایان سال ۱۳۹۳ ارزش دارایی‌های صندوق به ۶۲۴۹۱ میلیون دلار رسید.



سرمایه‌گذاری‌های صندوق



مهم‌ترین فعالیت انجام شده توسط صندوق توسعه ملی، تامین مالی طرح‌ها و فعالیت‌های سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی داخلی بوده است، زیرا وجود مشکلات ناشی از تحریم‌های بین‌المللی در سال ۱۳۹۳ مانع سرمایه‌گذاری در بازارهای مالی خارجی شده است. به موجب مفاد اساسنامه، اعطای تسهیلات از منابع صندوق، صرفاً با عاملیت بانک‌های دولتی و خصوصی صورت می‌پذیرد و بررسی توجیه‌پذیری فنی، اقتصادی و مالی طرح یا فعالیت سرمایه‌گذاری و همچنین احراز اهلیت متقاضیان، برعهده بانک‌های عامل است.

در راستای تامین مالی طرح‌ها یا فعالیت‌های سرمایه‌گذاری واجد شرایط، صندوق به عقد قرارداد عاملیت با بانک‌های عامل اقدام کرده و به دنبال انعقاد قرارداد عاملیت، منابع مالی صندوق در اختیار بانک‌های عامل قرار گرفت؛ این بانک‌ها طرح‌های متقاضی سرمایه را با توجه به ضوابط تعیین شده، پذیرش کرده و به صندوق توسعه ملی معرفی کرده‌اند. آنگاه این طرح‌ها به منظور اطمینان از انطباق با اساسنامه، نظامنامه اعطای تسهیلات، قرارداد عاملیت و مصوبات هیات عامل، در صندوق بررسی شده و در صورت پذیرفته شدن توسط هیات عامل مراتب به بانک‌ها اعلام شده است. بانک پس از انعقاد قرارداد با متقاضی و انجام سایر الزامات، اقدام به درخواست مسدودی کرده پس از موافقت با درخواست، بانک اقدام به پرداخت اعتبار کرده است.

اقدامات صندوق توسعه ملی در حوزه سرمایه‌گذاری داخلی معطوف به موارد زیر بوده است: (۱) عقد قراردادهای عاملیت ارزی و ریالی با بانک‌های عامل (۲) سرمایه‌گذاری‌های ارزی و (۳) سرمایه‌گذاری‌های ریالی.

قراردادهای عاملیت

بر اساس مفاد بند «ط» اساسنامه مهم‌ترین فعالیت صندوق، اعطای تسهیلات به صورت ارزی و با عاملیت بانک‌های خصوصی و دولتی است. در سال ۱۳۹۳ به دلیل مشکلات ناشی از تحریم‌های اقتصادی سرمایه‌گذاری در بازارهای پولی و مالی خارجی امکان‌پذیر نبوده است و سرمایه‌گذاری‌های ارزی در اقتصاد داخلی نیز با مشکلاتی روبه‌رو بوده است. با وجود این مشکلات در این سال بیش از ۲۳ میلیارد دلار قرارداد عاملیت ارزی با بانک‌های عامل (جدول ۱) منعقد شده است.

بر اساس بند «د» تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۳ معادل ۱۰ درصد از منابع ورودی به صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ برای پرداخت تسهیلات به بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی به طرح‌های دارای توجیه فنی، اقتصادی، زیست‌محیطی، مالی و اهلیت متقاضی به صورت پرداخت و بازپرداخت ریالی در بخش آب و کشاورزی، صنایع تبدیلی و تبدیلی تکمیلی، منابع طبیعی و محیط‌زیست تخصیص یافت. همچنین بر اساس بند «ه» تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۳ معادل ۱۰ درصد از منابع ورودی به صندوق توسعه ملی جهت پرداخت سرمایه طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی به صورت پرداخت و بازپرداخت ریالی برای بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی صنعت و معدن و گردشگری به استثنای بخش ساخت مسکن اختصاص یافت. بر اساس بند «ع» قانون بودجه سال ۱۳۹۳، یک درصد از منابع ورودی به صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ به منظور ساماندهی تولید و افزایش بهره‌وری تولید گوشت قرمز سالم و عرضه مناسب به بازار مصرف در قالب طرح پرواربندی دام عشایر با اصلاح و افزایش بهره‌وری زنجیره تولید از طریق قرارداد عاملیت در اختیار بانک کشاورزی قرار گرفت تا به طرح‌های سرمایه‌گذاری عشایر پرداخت شود. مبالغ قراردادهای عاملیت ریالی منعقد شده بین صندوق و بانک‌های عامل در سال ۱۳۹۳ در جدول‌های ۲ تا ۴ ارائه شده است.



جدول ۱: قراردادهای ارزی منعقد شده در سال ۱۳۹۳ (مبالغ به میلیون دلار)

مبلغ قرارداد	بانک عامل		مبلغ قرارداد	بانک عامل	
۷۷۰	اقتصادنوین	۹	۳,۹۰۰	صنعت و معدن	۱
۷۰۰	سینا	۱۰	۲,۷۸۰	ملت	۲
۶۰۰	انصار	۱۱	۱,۸۰۰	ملی	۳
۳۲۵	سامان	۱۲	۱,۴۰۰	پاسارگاد	۴
۲۵۰	رفاه کارگران	۱۳	۱,۲۵۰	تجارت	۵
۲۳۰	کارآفرین	۱۴	۱,۰۶۰	توسعه صادرات ایران	۶
۲۰۲	خاورمیانه	۱۵	۱,۰۰۰	کشاورزی	۷
۵,۱۵۰	سایر بانک‌ها و موسسات پولی و اعتباری	۱۶	۱,۸۰۰	پارسیان	۸
۲۳,۲۱۷			جمع کل		

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳

جدول ۲: قراردادهای ریالی بخش آب و کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، منابع طبیعی و محیط زیست در سال ۱۳۹۳ (مبالغ به میلیارد ریال)

مبلغ قرارداد	بانک عامل		مبلغ قرارداد	بانک عامل	
۵۰۰	پست بانک	۵	۲۰,۰۰۰	کشاورزی	۱
۵۰۰	سینا	۶	۲,۰۰۰	رفاه کارگران	۲
۴,۰۰۰	سایر بانک‌ها و موسسات پولی و اعتباری	۷	۱,۵۰۰	صندوق حمایت از بخش کشاورزی	۳
			۱,۰۰۰	توسعه تعاون	۴
۲۹,۵۰۰			جمع کل		

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳

جدول ۳: قراردادهای ریالی بخش صنعت و معدن و گردشگری در سال ۱۳۹۳ (مبالغ به میلیارد ریال)

مبلغ قرارداد	بانک عامل		مبلغ قرارداد	بانک عامل	
۱,۰۰۰	پارسیان	۹	۷,۰۰۰	صنعت و معدن	۱
۱,۰۰۰	توسعه تعاون	۱۰	۳,۰۰۰	صادرات ایران	۲
۱,۰۰۰	توسعه صادرات ایران	۱۱	۲,۰۰۰	رفاه کارگران	۳
۱,۰۰۰	سامان	۱۲	۲,۰۰۰	تجارت	۴
۱,۰۰۰	اقتصادنوین	۱۳	۱,۵۰۰	گردشگری	۵
۵۰۰	سینا	۱۴	۱,۵۰۰	ملت	۶
۵۰۰	انصار	۱۵	۱,۵۰۰	ملی	۷
۴,۰۰۰	سایر بانک‌ها و موسسات پولی و اعتباری	۱۶	۱,۰۰۰	کارآفرین	۸
۲۹,۵۰۰			جمع کل		

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳

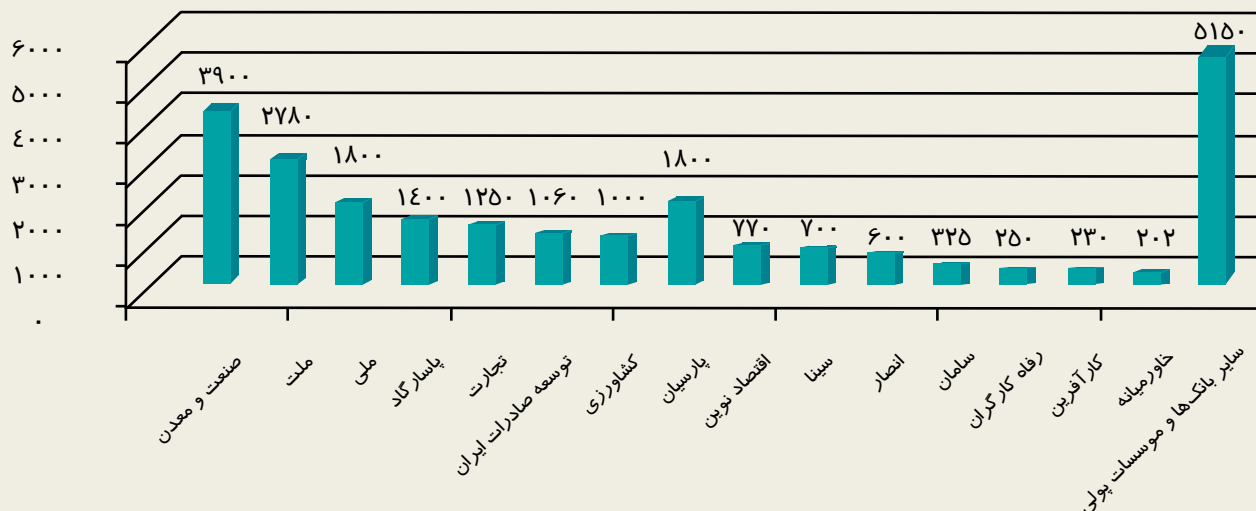
جدول ۴: قراردادهای ریالی طرح پرورابندی دام عشایر (تولید گوشت قرمز) در سال ۱۳۹۳ (مبالغ به میلیارد ریال)

مبلغ قرارداد	بانک عامل	
۱,۷۰۰	کشاورزی	۱

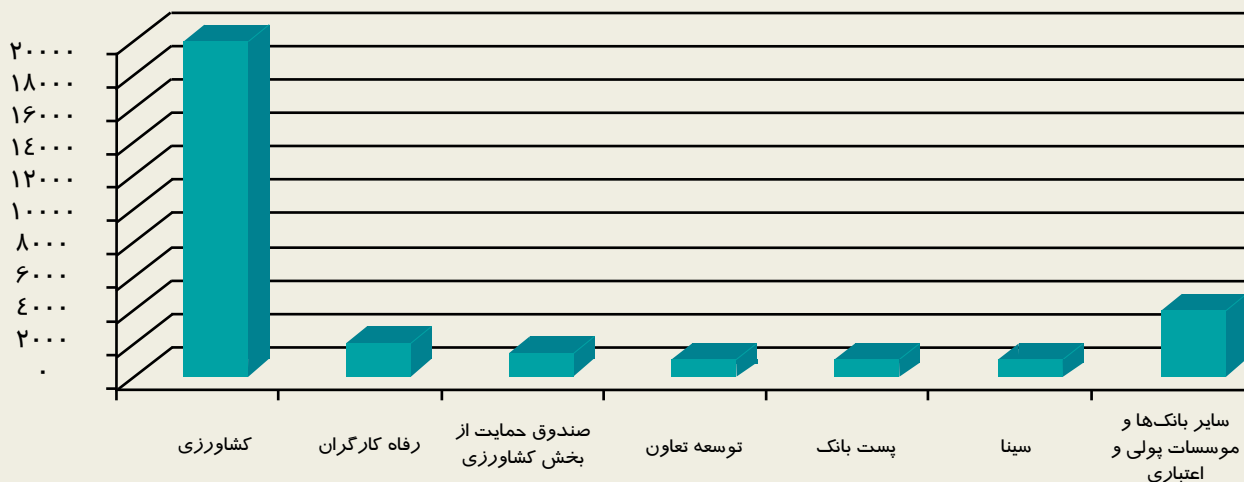
مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳



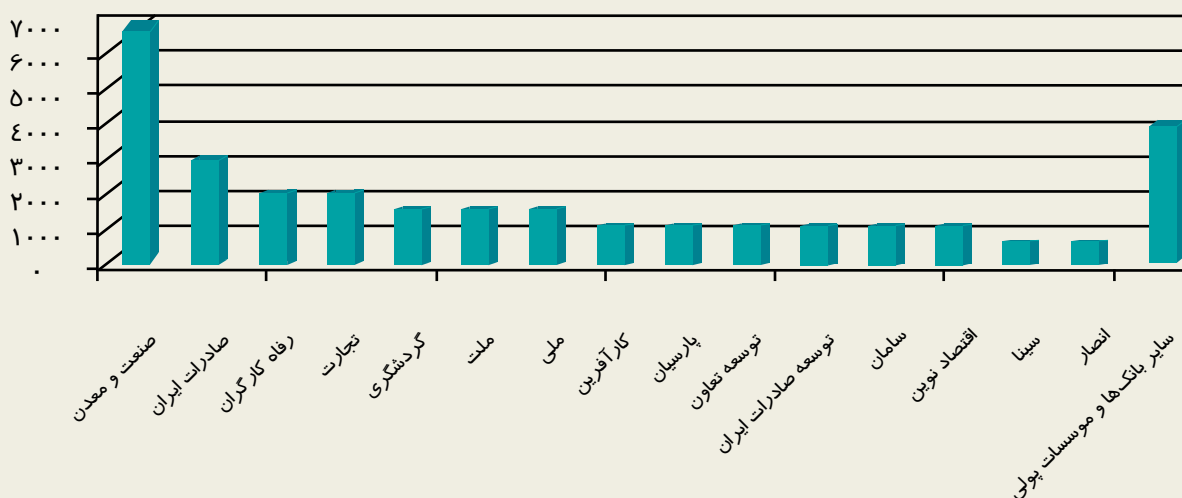
نمودار ۲: قرار دادهای عاملیت ارزی در سال ۱۳۹۳ (مبالغ به میلیون دلار)



نمودار ۳: قرار دادهای عاملیت ریالی بخش آب و کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، منابع طبیعی و محیط زیست با بانک های عامل در سال ۱۳۹۳ (مبالغ به میلیارد ریال)



نمودار ۴: قرار دادهای عاملیت ریالی بخش صنعت و معدن و گردشگری در سال ۱۳۹۳ (مبالغ به میلیارد ریال)





سرمایه‌گذاری‌های ارزی

در سال ۱۳۹۳ بیش از ۶ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری ارزی توسط صندوق توسعه ملی تأمین اعتبار شد و بدین ترتیب مجموع سرمایه‌گذاری‌های ارزی از ابتدای فعالیت صندوق تا پایان سال ۱۳۹۳ به بیش از ۲۸ میلیارد دلار رسید.

جدول ۵: سرمایه‌گذاری‌های ارزی تأمین اعتبار شده توسط صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ (مبالغ به میلیون دلار)

ردیف	بانک‌عامل	مبلغ تأمین اعتبار شده
۱	ملت	۱,۵۰۰
۲	پارسیان	۱,۰۰۰
۳	توسعه صادرات ایران	۳۴۷
۴	پاسارگاد	۶۷
۵	سامان	۲۶
۶	رفاه کارگران	۵
۷	کارآفرین	۴
۸	سایر بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری	۳,۵۳۱
	جمع کل	۶,۴۸۰

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳

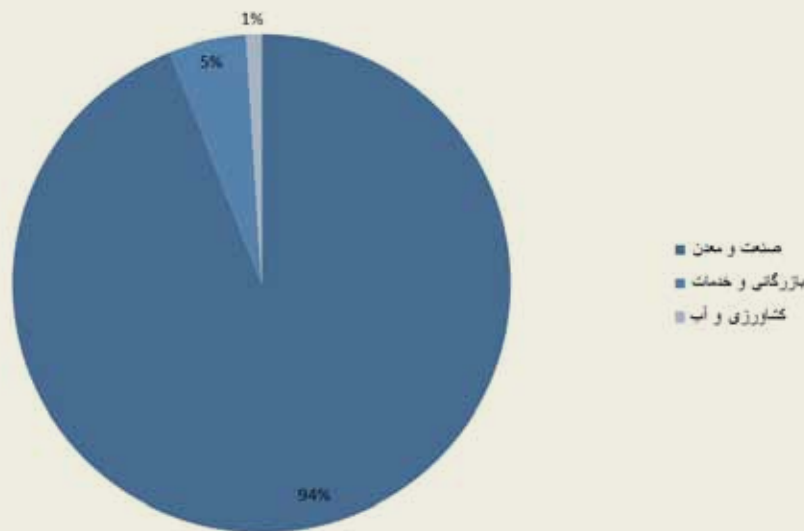


جدول ۶: سرمایه گذاری های ارزی تأمین اعتبار شده توسط صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ به تفکیک بخش اقتصادی (مبالغ به میلیون دلار)

ردیف	بخش اقتصادی	مبلغ تأمین اعتبار شده	سهم (درصد)
۱	صنعت و معدن	۶,۱۱۲	۹۴
۲	بازرگانی و خدمات	۳۳۴	۵
۳	کشاورزی و آب	۳۴	۱
	جمع کل	۶,۴۸۰	۱۰۰

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳

نمودار ۶: سرمایه گذاری ارزی تأمین اعتبار شده توسط صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ به تفکیک بخش اقتصادی



جدول ۷: سرمایه گذاری ارزی تأمین اعتبار شده توسط صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ به تفکیک محل اجرای طرح (مبالغ به میلیون دلار)

ردیف	محل اجرا	مبلغ تأمین اعتبار شده
۱	بوشهر	۴,۰۰۰
۲	خوزستان	۲,۰۳۲
۳	سیستان و بلوچستان	۳۳۴
۴	مازندران	۶۱
۵	تهران	۲۶
۶	آذربایجان شرقی	۱۴
۷	خراسان جنوبی	۶
۸	کرمان	۵
۹	مرکزی	۲
	جمع کل	۶,۴۸۰

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳



پرداخت‌های ارزی صندوق به طرح‌های مرتبط با آب و کشاورزی

با توجه به بحران آب و بروز خشکسالی‌های متوالی و لزوم بهره‌برداری بهینه از منابع آب موجود و افزایش بهره‌وری آب و اصلاح مدیریت حرفه‌ای آب کشور، صندوق توسعه ملی بخش قابل توجهی از منابع خود را به طرح‌های مرتبط با بخش آب و کشاورزی اختصاص داد و دولت نسبت به تضمین بازپرداخت ارزی اصل و سود سرمایه‌گذاری‌های صورت پذیرفته در بودجه سال‌های آینده اقدام کرد. مبالغ ارزی مربوط به این طرح‌ها که در سال ۱۳۹۳ توسط صندوق توسعه ملی و بانک مرکزی مسدود شده به شرح جدول زیر است.



جدول ۸: طرح‌های کلان بخش آب (مبالغ به میلیون دلار)

مبلغ	عنوان طرح
۸,۰۰۰	طرح‌های مهار و تنظیم آب‌های مرزی داخلی
۱,۵۰۰	اجرای طرح‌های ساختمان شبکه اصلی و فرعی آبیاری و زهکشی اراضی کشاورزی خوزستان و ایلام
۵۰۰	طرح‌های انتقال آب کشاورزی اراضی سیستان
۱۰,۰۰۰	جمع کل

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳



سرمایه‌گذاری‌های ریالی

به منظور اجرایی شدن مفاد بند «د» و «ه» تبصره ۵ قانون بودجه ۱۳۹۳ کل کشور، صندوق توسعه ملی مبلغ ۵۹ هزار میلیارد ریال قرارداد عاملیت ریالی با بانک‌های دولتی و خصوصی، به منظور تامین مالی طرح‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری در بخش آب و کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، منابع طبیعی و محیط زیست و بخش صنعت و معدن و گردشگری منعقد کرده است.

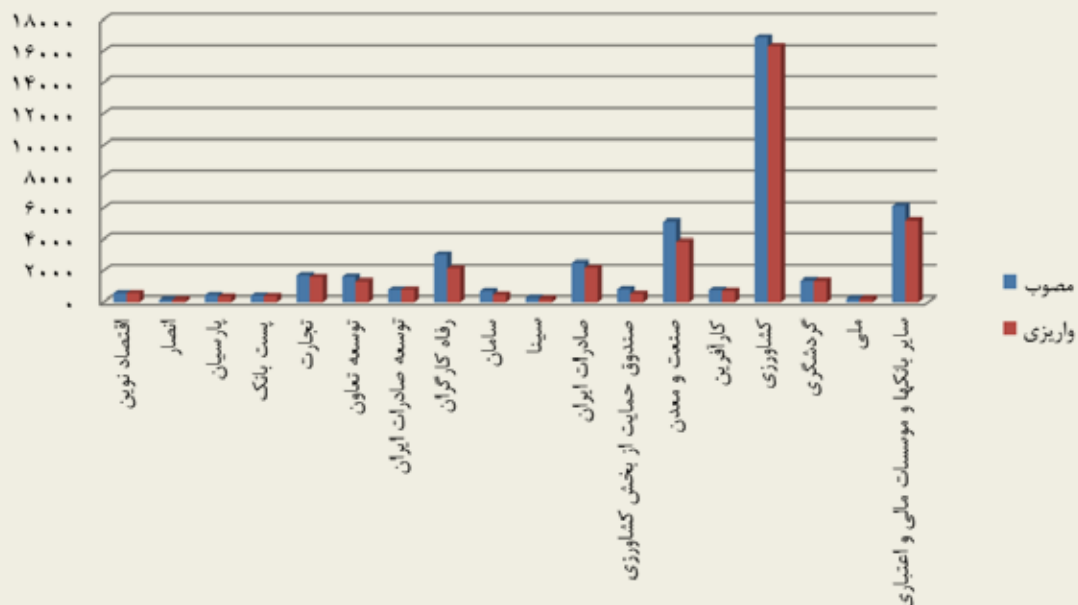


جدول ۹: عملکرد سرمایه‌گذاری‌های ریالی موضوع قانون بودجه سال ۱۳۹۳ (ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	بانک	منابع تخصیصی سال ۱۳۹۳	
		اعلام وصول شده	پرداخت شده
۱	اقتصاد نوین	۵۵۰	۵۵۰
۲	انصار	۱۵۰	۱۵۰
۳	پارسیان	۴۲۰	۳۲۰
۴	پست بانک	۳۸۷	۳۵۹
۵	تجارت	۱۶۸۵	۱۵۶۴
۶	توسعه تعاون	۱۵۹۸	۱۳۱۷
۷	توسعه صادرات ایران	۷۹۰	۷۹۰
۸	رفاه کارگران	۳۰۱۲	۲۰۱۴۳
۹	سامان	۶۹۴	۴۵۰
۱۰	سینا	۲۵۰	۲۰۰
۱۱	صادرات ایران	۲۰۴۹۲	۲۰۱۷۴
۱۲	صندوق حمایت از بخش کشاورزی	۸۱۳	۵۱۲
۱۳	صنعت و معدن	۵۰۱۲۶	۳۸۵۳
۱۴	کارآفرین	۷۷۰	۷۰۰
۱۵	کشاورزی	۱۶۰۴۸۰	۱۶۰۳۲۱
۱۶	گردشگری	۱۰۳۶۱	۱۰۳۴۱
۱۷	ملی	۲۱۰	۲۰۹
۱۸	سایر بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری	۶۰۱۳۲	۵۰۱۹۳
	جمع کل	۴۳۰۲۸۰	۳۸۰۱۴۶

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳

نمودار ۷: سرمایه‌گذاری‌های ریالی موضوع قانون بودجه ۹۳ (ارقام به میلیارد ریال)



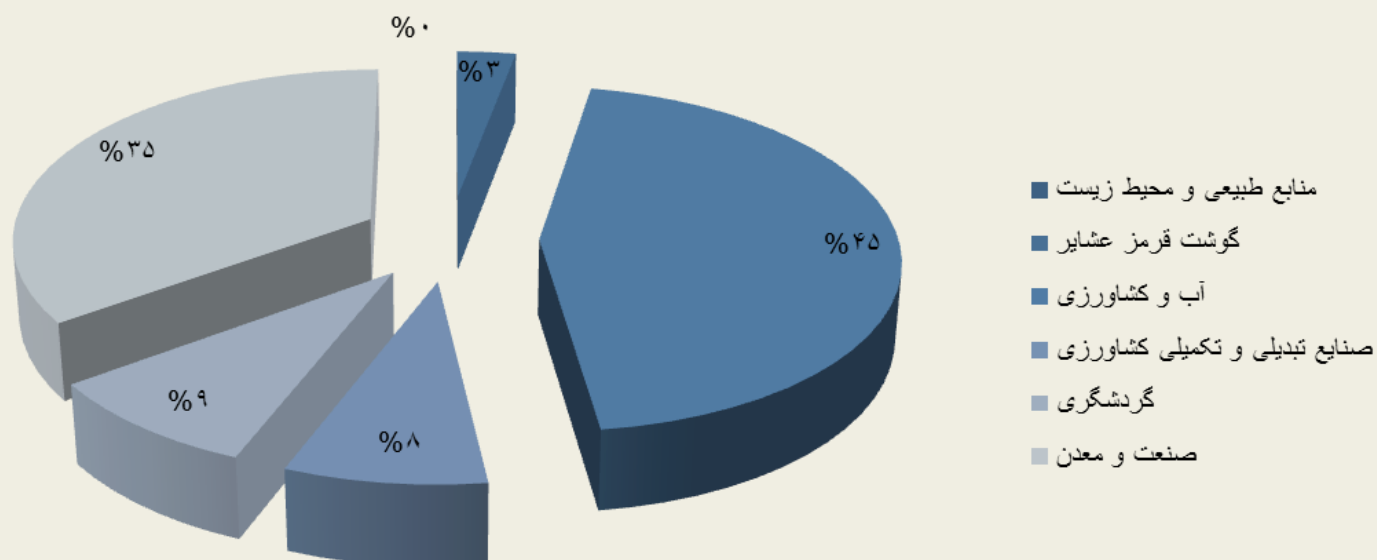
جدول ۱۰: سرمایه گذاری های ریالی موضوع قانون بودجه سال ۱۳۹۳ به تفکیک بخش اقتصادی (ارقام به میلیارد ریال)

ردیف	بخش اقتصادی	منابع تخصیصی سال ۱۳۹۳		
		اعلام وصول شده	پرداخت شده	سهم (درصد)
۱	منابع طبیعی و محیط زیست	۱	۱	۰/۰۱
۲	آب و کشاورزی (گوشت قرمز عشایر)	۱۰،۱۲۲	۱،۰۵۳	۳
۳	آب و کشاورزی	۱۸،۸۰۴	۱۷،۱۸۴	۴۵
۴	صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی	۳۶۰۱	۳،۲۳۸	۸
۵	گردشگری	۳،۹۴۱	۳،۳۴۲	۹
۶	صنعت و معدن	۱۵،۸۰۸	۱۳،۳۲۸	۳۵
	جمع کل	۴۳،۲۸۰	۳۸،۱۴۶	۱۰۰

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳



نمودار ۸: سهم هر یک از بخش های اقتصادی در سرمایه گذاری های ریالی موضوع قانون بودجه ۹۳



جدول ۱۱: طرح‌های اعلام وصول شده در سال ۱۳۹۳ به تفکیک استان (ارقام به میلیارد ریال)

منابع تخصیصی سال ۱۳۹۳		محل اجرای طرح	ردیف
پرداخت شده	مصوب		
۱,۴۲۲	۱,۶۸۰	آذربایجان شرقی	۱
۱,۷۲۴	۲,۰۳۹	آذربایجان غربی	۲
۵۳۹	۵۸۵	اردبیل	۳
۱,۵۱۷	۱,۶۰۷	اصفهان	۴
۱,۵۹۱	۱,۶۷۳	البرز	۵
۲۴۸	۲۵۶	ایلام	۶
۱,۵۹۳	۱,۷۶۷	بوشهر	۷
۳,۴۵۱	۳,۷۲۱	تهران	۸
۵۳۵	۵۸۶	چهارمحال و بختیاری	۹
۵۰۵	۵۰۹	خراسان جنوبی	۱۰
۲,۱۴۷	۲,۵۴۷	خراسان رضوی	۱۱
۳۴۶	۳۹۱	خراسان شمالی	۱۲
۲,۰۳۴	۲,۳۷۷	خوزستان	۱۳
۴۸۸	۵۰۲	زنجان	۱۴
۷۵۱	۸۴۴	سمنان	۱۵
۲۳۹	۳۵۱	سیستان و بلوچستان	۱۶
۱,۰۲۵	۱,۳۱۷	فارس	۱۷
۱,۵۵۸	۱,۷۰۴	قزوین	۱۸
۲۲۸	۳۰۹	قم	۱۹
۸۳۵	۱,۱۶۹	کردستان	۲۰
۱,۶۵۰	۱,۷۵۹	کرمان	۲۱
۱,۶۶۵	۱,۷۶۰	کرمانشاه	۲۲
۶۰۵	۸۰۹	کهگیلویه و بویراحمد	۲۳
۸۷۵	۹۵۷	گلستان	۲۴
۸۰۲	۸۸۳	گیلان	۲۵
۱,۲۰۰	۱,۴۳۲	لرستان	۲۶
۱,۹۲۴	۲,۱۶۶	مازندران	۲۷
۱,۳۷۳	۱,۵۷۸	مرکزی	۲۸
۲,۵۹۷	۲,۸۲۸	هرمزگان	۲۹
۱,۱۶۰	۱,۴۲۲	همدان	۳۰
۱,۵۱۹	۱,۷۳۳	یزد	۳۱
۳۸,۱۴۶	۴۳,۲۸۰	جمع کل	

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳



پیگیری وصول مطالبات

بازپرداخت به موقع اعتبارات اعطایی اعم از ریالی، ارزی و سایر مطالبات، موضوعی کلیدی در موفقیت صندوق است؛ براساس تبصره ۱ از بخش «ح» اساسنامه صندوق توسعه ملی «بازپرداخت اصل و سود تسهیلات پرداختی از محل صندوق توسعه ملی باید به حساب صندوق واریز و مجدداً در جهت اهداف صندوق به کار گرفته شود».

در سال ۱۳۹۳ مهمترین اقدامات اجرایی انجام شده به منظور پیگیری وصول مطالبات به شرح زیر بوده است:

معرفی نمایندگان بانکهای عامل و تشکیل جلسات دوره‌ای برای بررسی وضعیت عملکرد بانکها، تسهیل مبادله اطلاعات و توجیه بانکها درخصوص فرآیندهای صندوق و معرفی سامانه نرم‌افزاری به بانکهای عامل

تعامل با بانک مرکزی به منظور تسهیل دریافت اطلاعات و استفاده از قابلیت سامانه MPLS و دریافت اطلاعات وضعیت اقساط سررسید شده.

پایش مداوم و تهیه گزارشهای هفتگی و ادواری از آخرین وضعیت بانکها از نظر عمل به تعهدات و انجام اقدامات لازم (مذاکره و راهکارهای قانونی) برای وصول مطالبات با هدفگذاری مشخص.

مجموع اقدامات انجام شده موجب شد که تا پایان سال ۱۳۹۳ بازپرداخت اقساط تسهیلات ارزی و ریالی سررسید شده به طور کامل انجام شود.

از آنجا که بانکهای عامل در بازپرداخت اقساط سررسید شده عملکردی متفاوت داشته‌اند. تاخیر در بازپرداخت اقساط در ارزیابی مدیریت و اعتبارسنجی آنها به حساب می‌آید.

گرچه طبق استانداردهای بین‌المللی، ریسک اعتباری نباید بیشتر از ۲ درصد باشد، اما نظر به اینکه صندوق توسعه ملی با بانکها که مظهر نظم و انضباط مالی هستند روبه‌رو است، انتظار آن است که عدد مذکور صفر باشد. بنابراین اگر بانکی دچار بی‌نظمی در بازپرداخت اقساط (ارزی و ریالی) شود، اعتبار خود را به چالش کشیده است.

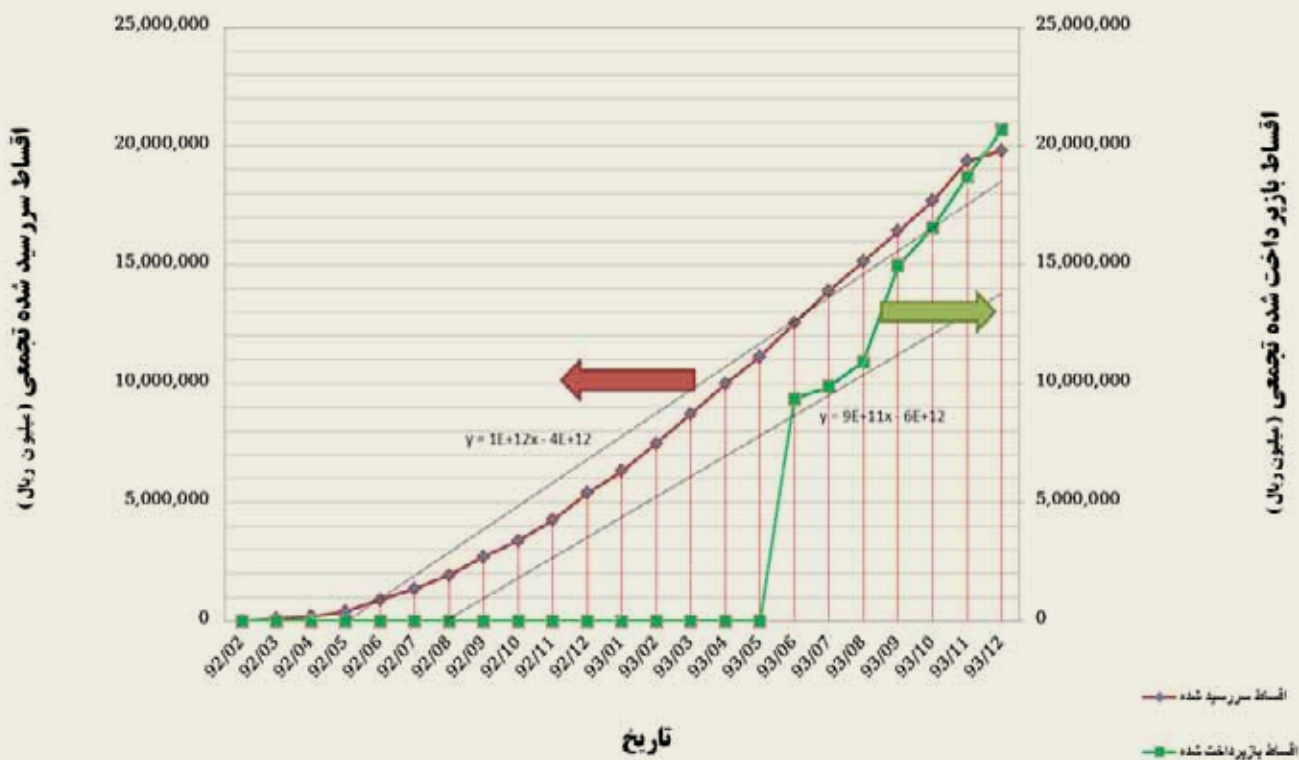
جدول ۱۲: جدول بازپرداخت اقساط سررسید شده ریالی تا پایان ۱۳۹۳ اسفند به تفکیک بانکهای عامل

ردیف	بانک عامل	تعداد پرونده	تعداد اقساط	جمع کل اقساط سررسید شده (میلیارد ریال)	نسبت اقساط وصول شده (درصد)
۱	تجارت	۸۱	۸۱۵	۲,۶۶۷	۱۰۰
۲	توسعه صادرات	۸۳	۵۷۸	۳,۲۰۵	۱۰۰
۳	توسعه تعاون	۲۰۶	۷۸۵	۴۵۸	۱۰۰
۴	صنعت و معدن	۳۶۲	۲,۷۴۱	۴,۶۶۵	۱۰۰
۵	صادرات	۲۲۳	۱,۲۲۸	۲,۶۷۱	۱۰۰
۶	رفاه کارگران	۳۳۲	۱,۳۹۳	۱,۴۷۰	۱۰۰
۷	کشاورزی	۵۶۴	۵۷۶	۶۷۳	۱۰۰
۸	صندوق حمایت از بخش کشاورزی	۸۲	۴۱۳	۹۲	۱۰۰
۹	پارسیان	۱	۱	۱	۱۰۰
۱۰	سایر بانک‌ها و موسسات پولی و اعتباری	۱,۳۳۹	۴,۱۴۸	۴,۹۲۸	۱۰۰
	جمع کل	۳,۲۶۳	۱۲,۶۷۸	۲۰,۴۳۰	۱۰۰

مأخذ: آمار و اطلاعات صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳



نمودار ۹: بازپرداخت اقساط سررسید شده ریالی تا پایان ۱۳۹۳ اسفند به صورت تجمعی به تفکیک ماه



معرفی اجمالی چند طرح سرمایه‌گذاری صندوق

سرمایه‌گذاری‌های ریالی

بر اساس مصوبات مجلس شورای اسلامی، صندوق در سال ۱۳۹۳ بخشی از منابع خود را به صورت سرمایه‌گذاری ریالی به طرح‌های اقتصادی بخش غیردولتی اختصاص داده است. در این بخش از گزارش چند سرمایه‌گذاری ریالی صندوق توسعه ملی معرفی شده‌اند.

طرح‌های پرورش ماهی در قفس

با توجه به وجود محدودیت‌های فراوان در بهره‌برداری از منابع آب‌های داخلی، توجه به توسعه پرورش ماهی در قفس آغاز شده است و آبی‌پروری در قفس در دهه گذشته به سرعت در جهان رشد و توسعه یافته است. امروزه عواملی مانند افزایش مصرف جهانی ماهی، کاهش صید ماهیان دریایی و سودآور و اقتصادی بودن، باعث افزایش توجه به پرورش ماهی در قفس شده است. پرورش ماهی در قفس دارای مزایای زیادی است که از آن جمله می‌توان به مواردی همچون «استفاده از منابع آبی غیرقابل استفاده در سایر فعالیت‌های اقتصادی»، «کاهش نسبی در سرمایه‌گذاری اولیه و در دسترس بودن منابع آبی مورد نیاز»، «سهولت در برداشت محصول»، «سهولت در بررسی و مشاهده و نمونه‌برداری از ماهیان در طول دوره پرورش» و «استفاده چند منظوره از منابع آبی به عنوان تفریحگاه و ورزش ماهیگیری و پرورش گونه‌های متنوع» نام برد.

صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ با توجه به تقاضاهای ارائه شده برای طرح‌های اقتصادی پرورش ماهی در قفس، نسبت به تامین مالی برخی از این طرح‌ها اقدام کرد. سه شرکت فعال در زمینه آبی‌پروری در سال ۱۳۹۳ به منظور تامین سرمایه مورد نیاز (بالغ بر ۳۰۰۰ میلیارد ریال) اجرای پروژه‌های پرورش ماهی در قفس، از سرمایه‌گذاری‌های ریالی صندوق توسعه ملی استفاده کردند. این پروژه‌ها در سواحل جنوبی کشور در دست اجرا بوده و ظرفیت تولید این سه طرح در مجموع بالغ بر ۱۵ هزار تن در سال است و موجبات اشتغال بیش از ۲۰۰ نفر را فراهم می‌سازند.





طرح‌های تولید محصولات کشاورزی در گلخانه

افزایش تولید محصولات کشاورزی به دو طریق میسر است: (۱) از طریق افزایش سطح زیر کشت و (۲) افزایش عملکرد محصول در واحد سطح. تولید محصولات کشاورزی به روش گلخانه‌ای یکی از مصادیق تولید بیشتر در سطح کمتر است. بحران کم‌آبی کشور در سال‌های اخیر، مزایای اقتصادی و زیست محیطی طرح‌های گلخانه‌ای را دوچندان کرده است. صندوق توسعه ملی نیز در راستای سیاست‌های توسعه بخش کشاورزی بخشی از منابع خود را به طرح‌های گلخانه‌ای دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی اختصاص داده است.

تنوع گیاهی و آب و هوایی شهرستان جیرفت ظرفیت چشمگیری برای تولید انواع محصولات کشاورزی (زراعی، دامی و باغی) در این منطقه فراهم کرده که موجب شده است جیرفت یکی از قطب‌های کشاورزی کشور باشد. در حال حاضر طرح‌های گلخانه‌ای زیادی در استان در دست اجرا و فعالیت هستند.

صندوق توسعه ملی یکی از طرح‌های کاشت محصولات کشاورزی در گلخانه را با سرمایه بالغ بر ۷۵۰ میلیارد ریال را تامین مالی کرده است. این طرح سرمایه‌گذاری توانایی تولید ۱۳ هزار تن انواع محصول کشاورزی در سال را دارد. با بهره‌برداری از این طرح موجبات اشتغال بیش از ۱۵۰ نفر فراهم خواهد شد.



ساخت هتل

صنعت گردشگری در ایران دارای ظرفیت‌های بالقوه‌ای برای تقویت رشد و توسعه اقتصادی است. بسیاری از کشورها، این صنعت پویا را به عنوان منبع خوبی برای درآمد، اشتغال، رشد بخش خصوصی و توسعه ساختارهای زیر بنایی می‌دانند؛ این کشورها در رقابتی تنگاتنگ در پی بهره‌گیری از مزایای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی این صنعت به ویژه دریافت سهم بیشتر از درآمد و اشتغال ناشی از بهینه‌سازی آن هستند. صنعت گردشگری با رشدی بی‌سابقه وارد عرصه جدید می‌شود و در نظام اقتصاد جهانی بر اهمیت آن افزوده می‌شود.

سیاست‌های دولت در سال ۱۳۹۳ نیز صندوق توسعه ملی را موظف کرده است بخشی از منابع ریالی خود را به صورت سرمایه‌گذاری ریالی در اختیار بخش گردشگری قرار دهد؛ که نشانگر توجه مسئولان و تصمیم‌گیران اقتصادی کشور به صنعت گردشگری است.

در همین راستا صندوق توسعه ملی نیز در سال ۱۳۹۳ اقدام به تامین مالی طرح‌های اقتصادی این صنعت کرد و پروژه‌های سرمایه‌گذاری در این بخش از سرمایه‌گذاری‌های ریالی صندوق برخوردار شدند.

از جمله این طرح‌ها، احداث سه هتل پنج ستاره در شهرهای تهران و ساری با سرمایه بالغ ۴۶۰۰ میلیارد ریال بوده است که موجب اشتغال بیش از هزار نفر شده است.





کشت و صنعت‌ها

بخش کشاورزی یکی از بخش‌های اقتصادی مهم در ایران محسوب می‌شود. تامین امنیت غذایی و اشتغال از جمله اهداف راهبردی این بخش است.

یکی از نمونه‌های پیشرفته کشاورزی که به افزایش بهره‌وری و اشتغال در این بخش کمک می‌کند و موجب مزایای اقتصادی زیادی می‌شود نظام بهره‌برداری کشت و صنعت است.

هدف عمده و وظیفه اصلی کشت و صنعت‌ها، مدیریت و اداره کشاورزی با روش‌های مکانیزه و با استفاده از فنون پیشرفته کشاورزی و ایجاد صنایع تبدیلی کشاورزی در راستای ایجاد ارزش افزوده و جلوگیری از ضایعات محصولات کشاورزی و دامی و ارائه محصولات نهایی به بازارهای مصرف و در واقع ترویج کشاورزی پایدار اقتصادی است.

یک نمونه از این طرح‌ها احداث یک گاوداری با ظرفیت ۱۰۰۰ راس گاو شیری با سرمایه‌ای معادل ۷۵۰ میلیارد ریال است که به ایجاد ۱۴۱ فرصت شغلی انجامید.



صیادی

وجود بیش از ۲۷۰۰ کیلومتر مرز دریایی و همچنین دریاچه‌ها و رودخانه‌های داخلی در ایران، باعث شده است که صیادی یکی از فعالیت‌های مهم اقتصادی محسوب شود، این فعالیت‌ها در نوار ساحلی جنوب و شمال کشور از رونق زیادی برخوردار است. استفاده از تجهیزات به‌روز می‌تواند باعث ارتقای بهره‌وری و افزایش سود فعالان اقتصادی این صنعت شود.

ماهی‌های قابل صید صرفاً برای خوراک انسان نیست، برخی ماهی‌ها در فعالیت‌های صنعتی همچون تولید پودر ماهی و تولید لوازم آرایشی کاربرد دارند. در حال حاضر ایران یکی از واردکنندگان پودر ماهی است؛ این در حالی است که دریای عمان و خلیج فارس یکی از منابع سرشار «فانوس ماهیان» است که در تولید پودر ماهی کاربرد دارند.

فانوس ماهیان، ماهی‌های کوچکی هستند که در دریاها عمیق زندگی می‌کنند و در تولید پودر ماهی، خوراک طیور، خوراک آبزیان، داروسازی و تولید لوازم آرایشی و بهداشتی کاربرد دارند.

تامین مالی طرح‌های اقتصادی در زمینه صیادی یکی از اقدامات صندوق در سال ۱۳۹۳ بوده است. یکی از پروژه‌های برخوردار از سرمایه‌گذاری‌های صندوق، پروژه خرید کشتی مخصوص صید فانوس ماهی با سرمایه‌گذاری بالغ بر ۸۰۰ میلیارد ریال بوده است.

خرید و به‌کارگیری این کشتی‌ها باعث می‌شود که ظرفیت صید ۱۲۰۰ تن ماهی در سال و ۱۳۶ فرصت شغلی ایجاد شود.



سرمایه‌گذاری‌های ارزی

بر اساس اساسنامه صندوق توسعه ملی، کلیه سرمایه‌گذاری‌های این صندوق باید به صورت ارزی در داخل و خارج کشور انجام شود. به دلیل تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران در سال ۱۳۹۳ کلیه سرمایه‌گذاری‌های ارزی در داخل کشور انجام شده است.

در ادامه چند سرمایه‌گذاری به عنوان نمونه معرفی می‌شود.

طرح‌های تولید مس

مصرف جهانی مس تصفیه شده از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۲ دو برابر شده است و با توجه به افزایش تقاضای کشورهایمانند چین، هند و شرق آسیا پیش‌بینی می‌شود که مصرف مس در سال ۲۰۲۰ به ۲۰ میلیون تن و در سال ۲۰۳۰ به ۴۰ میلیون تن افزایش یابد.

از طرف دیگر تقاضای کشورهای ترکیه، عربستان، پاکستان و هند رشد بالایی داشته و اکثر کشورهای منطقه نیازهای خود را از خارج از منطقه تامین می‌کنند. عوامل فوق نشانگر این است که ایران با سرمایه‌گذاری در این صنعت می‌تواند گام مهمی در مسیر رشد و توسعه اقتصادی بردارد.

یکی از طرح‌های تامین اعتبار شده توسط صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ احداث یک مجتمع شامل دو کارخانه تولید مس کاتدی و لوله‌های مسی در استان کرمان به ترتیب با ظرفیت اسمی ۵۰ و ۱۲ هزار تن در سال بوده است. در طرح مذکور حدود ۱۲ هزارتن از ۵۰ هزار تن مس کاتدی تولیدی برای تولید لوله‌های مسی به کار خواهد رفت و بقیه آن قابل عرضه به بازار خواهد بود.

با توجه به رشد تقاضای مس در جهان و به ویژه رشد تقاضا در کشورهای حاشیه خلیج فارس، می‌توان بخشی از محصولات را برای صادرات در نظر گرفت.

میزان سرمایه‌گذاری انجام شده برای احداث کارخانه تولید مس کاتدی و لوله‌های مسی بالغ بر ۴۰۰۰ میلیارد ریال به صورت ارزی و ریالی بوده است که صندوق توسعه ملی بخشی از منابع ارزی مورد نیاز جهت احداث کارخانه مذکور را تامین اعتبار کرده است. میزان اشتغال ایجاد شده با احداث کارخانه مذکور بالغ بر ۷۰ نفر است و نرخ بازده داخلی طرح حدود ۲۲ درصد اعلام شده است.



حمل و نقل هوایی

گسترش روز افزون توسعه صنعت حمل و نقل هوایی در دهه اخیر در جهان، به عنوان یکی از مهمترین محورهای توسعه و رشد کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه مطرح شده و از جایگاه ویژه ای در برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و تکنولوژیک برخوردار است. رشد فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی در ایران، لزوم جا به جایی سریع مردم و کالاها و در نتیجه افزایش روز افزون تقاضا در بخش حمل و نقل هوایی را یک ضرورت اجتناب ناپذیر ساخته است. از طرف دیگر صنعت حمل و نقل هوایی یک عامل بسیار مهم در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور است.

یکی از الزامات مدیریت بهینه صنعت حمل و نقل هوایی در راستای اهداف توسعه‌ای کشور، به روزرسانی و نوسازی ناوگان حمل و نقل این صنعت است.

یکی از شرکت‌های خصوصی فعال در صنعت حمل و نقل هوایی در برنامه بهبود ناوگان حمل و نقل خود در سال ۱۳۹۳ خرید هواپیماهای به‌روز و مناسب مسیرهای بین‌المللی را در دستور کار قرار داد و به منظور تامین اعتبار خرید این هواپیماها از سرمایه‌گذاری‌های ارزی صندوق توسعه ملی استفاده کرد. میزان سرمایه مورد نیاز به منظور خرید هواپیماهای مورد نظر بالغ بر ۸۰ میلیون دلار و نرخ بازده داخلی طرح با برنامه‌های پروازی در نظر گرفته شده حدود ۲۴ درصد است؛ با راه‌اندازی پروازهای برنامه‌ریزی شده در این طرح، موجبات اشتغال ۱۴۸ نفر خدمه پرواز به طور مستقیم فراهم می‌شود.





توسعه میدان گازی پارس جنوبی

حدود ۵۰ درصد از ذخایر گاز ایران در میدان گازی پارس جنوبی قرار دارد، این میدان عظیم گازی که بزرگ‌ترین میدان فراساحلی جهان است، در خلیج فارس و در فاصله ۱۰۰ کیلومتری ساحل جنوبی ایران واقع شده است.

این میدان گازی بین ایران و قطر مشترک است و برداشت از این ذخایر همواره مورد توجه بوده است. میدان گازی پارس جنوبی به عنوان کانون توسعه صنعتی کشور به مرکز ثقلی برای افزایش توان مهندسی شرکت‌های داخلی و تولیدکنندگان تجهیزات صنعتی تبدیل شده است.

تاثیر پارس جنوبی در بخش‌های عظیمی از صنعت نفت و گاز و صنایع مرتبط به گونه‌ای بوده است که موجب خودکفایی در ساخت برخی از تجهیزات این صنعت شده است. در حوزه اشتغال‌زایی نیز با توجه به تجربه موجود و نظر کارشناسان، در هر فاز ۲۰ هزار فرصت شغلی ایجاد می‌شود. گاز خام میدان پارس جنوبی در دریا برای تصفیه نهایی و صادرات به منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس (عسلویه) در استان بوشهر منتقل و در بخش خشکی پروژه‌ها فرآوری می‌شود. طرح توسعه فازهای ۲۱، ۲۲، ۲۳ و ۲۴ میدان پارس جنوبی و طرح توسعه فاز ۱۳ دو پروژه توسعه‌ای در میدان پارس جنوبی است که صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ در تامین سرمایه مورد نیاز آنها مشارکت داشته است. اجرای این طرح‌ها باعث تولید روزانه ۱۰۰ میلیون بشکه گاز، بیش از ۱۴۰ هزار بشکه میعانات گازی و بیش از ۴۰۰ میلیون تن گوگرد می‌شود. بر اساس اطلاعات موجود در طرح توجیهی، این طرح‌ها باعث افزایش درآمد ارزی کشور به میزان ۱۲ میلیارد دلار در سال و اشتغال ۱۴ هزار نفر می‌شوند. این طرح‌ها با سرمایه‌گذاری بالغ بر ۱۲ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۳ از سرمایه‌گذاری‌های ارزی صندوق توسعه ملی برخوردار شدند.





تولید فولاد

تولید و مصرف فولاد یکی از شاخصهای اصلی توسعه یافتگی در هر کشور است. تولید فولاد خام دنیا در سال ۲۰۱۲، بیش از یک میلیون و ۵۱۰ تن بود و تا سال ۲۰۱۵ رشدی ۵ درصدی داشته است؛ چین با ۴۷ درصد کل تولید دنیا، بیشترین سهم را در تولید داشته است. جایگاه پانزدهم تولید فولاد خام در دنیا (با سهمی حدود یک درصد) متعلق به ایران است. کشورهای چین، ژاپن، ایالات متحده، هند، روسیه، کره جنوبی، آلمان، ترکیه، برزیل، اوکراین، ایتالیا، تایوان، مکزیک و فرانسه به ترتیب رتبه‌های اول تا چهاردهم تولید فولاد دنیا را در اختیار دارند. سهم کشورهای در حال توسعه از تقاضای جهانی فولاد، از ۴۱ درصد در سال ۲۰۰۰ به بیش از ۷۰ درصد در سال ۲۰۱۰ رسیده است که بخش عمده متعلق به چین است. رابطه مستقیمی بین افزایش درآمد سرانه و مصرف فولاد در کشورهای در حال توسعه دیده می‌شود. در کشورهای صنعتی مصرف سرانه فولاد بالغ بر ۵۰۰ کیلوگرم به ازای هر نفر است. این نسبت در ایران حدود ۳۰۰ کیلوگرم است که روند فزاینده‌ای داشته است. مصرف سرانه فولاد برای امارات متحده عربی برابر ۲۰۰۰ کیلوگرم، برای ترکیه بیش از ۳۰۰ کیلوگرم و برای عربستان بالغ بر ۲۵۰ کیلوگرم است.

ایران با وجود داشتن مزیت نسبی در تولید فولاد (به دلیل وجود منابع غنی سنگ آهن و انرژی فراوان) هنوز به مرز خودکفایی نرسیده و مازاد تقاضا بر عرضه همچنان از طریق واردات تامین می‌شود. در برنامه چشم‌انداز ۲۰ ساله ایران ظرفیت تولید فولاد خام ۵۵ میلیون تن و در پایان برنامه پنجم توسعه ۳۵ میلیون تن برنامه‌ریزی شده است. از این رو اجرای طرح‌های تولید فولاد یکی از الزامات دستیابی به اهداف توسعه‌ای کشور محسوب می‌شود.

صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ برخی از طرح‌های سرمایه‌گذاری در زمینه تولید فولاد را تامین مالی کرده است. به عنوان نمونه دو طرح مهم فولادی کشور در سال ۱۳۹۳ با سرمایه‌گذاری ارزی بالغ بر ۳۰۰ میلیون دلار از طریق منابع صندوق توسعه ملی تامین اعتبار شدند؛ این دو طرح باعث افزایش تولید فولاد در کشور به میزان بیش از ۲ میلیون تن در سال و همچنین باعث اشتغال بیش از ۱۵۰۰ نفر خواهد شد.





میدان نفتی یاران شمالی

یکی از میداین نفتی مشترک و پراهمیت ایران میدان یاران شمالی است که مجموع ذخایر آن دو میلیارد بشکه برآورد شده است. قرارداد پروژه توسعه یاران شمالی در سال ۱۳۹۰ به صورت بیع متقابل با مبلغ ۶۵۰ میلیون یورو تنظیم و امضا شد.

این پروژه شامل حفر ۱۹ حلقه چاه و تاسیسات مربوطه می‌شود و طبق برنامه‌ریزی‌های انجام شده تولید نفت این میدان در نهایت به ۳۰ هزار بشکه در روز خواهد رسید.

میدان نفتی یاران یکی از میداین نفتی ایران است که در فاصله ۱۳۰ کیلومتری غرب اهواز در نقطه صفر مرزی با عراق قرار دارد و با میدان مجنون عراق، در مخزن نفتی مشترک است. طول این میدان نفتی ۴۸ کیلومتر و عرض آن ۲/۵ کیلومتر است. میزان نفت درجای میدان یاران در حدود ۲ میلیارد بشکه برآورد می‌شود.

صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۳ بخشی از سرمایه مورد نیاز پروژه ۶۵۰ میلیون یورویی توسعه میدان نفتی یاران شمالی را تامین اعتبار کرد و موجب اشتغال بیش از ۳۰۰ نفر و ایجاد درآمد ارزی از محل فروش نفت برداشت شده از میدان را شده است.



صندوق توسعه ملی در عرصه بین الملل



با توجه به رشد روزافزون تعداد و ارزش دارایی‌های تحت مدیریت صندوق‌های ثروت ملی، این نوع نهادهای مالی اهمیت بسیار زیادی در هزاره جدید یافته‌اند. بنابراین تعدادی از موسسات بین‌المللی در زمینه گردآوری و انتشار اطلاعات مرتبط با صندوق‌های ثروت ملی فعال شده‌اند که مشهورترین آن موسسه صندوق‌های ثروت ملی (Sovereign Wealth Fund Institute - SWFI) است. این موسسه علاوه بر درج ارزش دارایی‌های تحت مدیریت و آخرین اخبار صندوق‌های ثروت ملی، سطح شفافیت عملکرد صندوق‌ها را بر اساس شاخص لینابرگ و مادوئل محاسبه و رتبه‌بندی کرده و نتایج حاصل را روی وبسایت خود قرار می‌دهد. این موسسه ۷۸ موسسه را به عنوان صندوق ثروت ملی در دنیا شناسایی کرده و اطلاعات فوق را برای هر کدام از آنها به صورت دوره‌ای منتشر می‌کند. در این میان، تجهیز منابع ۵۲ صندوق از طریق درآمد حاصل از فروش منابع طبیعی، عمدتاً نفت و گاز است که در اصطلاح صندوق‌های کالایی نامیده می‌شوند. سایر صندوق‌ها منشأ تامین مالی غیرکالایی مانند درآمد حاصل از خصوصی‌سازی بنگاه‌های دولتی و انتشار اوراق بدهی دارند.

جایگاه صندوق توسعه ملی ایران در رتبه‌بندی‌های بین‌المللی

« رتبه بین‌المللی صندوق توسعه ملی از نظر ارزش دارایی تحت مدیریت

مطابق آخرین نتایج منتشره تا پایان سال ۱۳۹۳ توسط موسسه مزبور، ارزش دارایی‌های صندوق توسعه ملی ۶۲ میلیارد دلار درج شده که بر این اساس، رتبه دارایی صندوق توسعه ملی ۲۳ است. چنانچه فقط صندوق‌های کالایی در نظر گرفته شوند، رتبه جهانی صندوق توسعه ملی ۱۳ خواهد بود. بدین ترتیب، از میان ۷۸ صندوق ثروت ملی مورد مطالعه، ۱۳ صندوق نفتی و ۹ صندوق غیرکالایی دارایی‌های بیشتری نسبت به صندوق توسعه ملی در اختیار دارند.

« رتبه بین‌المللی صندوق توسعه ملی از نظر شفافیت

مطابق با آخرین نتایج منتشر شده در پایان سال ۲۰۱۴ میلادی توسط موسسه مزبور، شفافیت ۵۲ صندوق ثروت ملی بر اساس شاخص لینابرگ و مادوئل امتیازدهی شده و صندوق توسعه ملی امتیاز ۵ از ۱۰ را کسب کرده است. بدین ترتیب، ۳۰ صندوق از شفافیت بیشتری نسبت به صندوق توسعه ملی برخوردار هستند. تعیین امتیاز و رتبه شفافیت سایر صندوق‌های ثروت ملی به دلیل عدم دسترسی به اطلاعات مورد نیاز انجام نشده است. جدول زیر توزیع فراوانی صندوق‌های ثروت ملی را در امتیازهای شفافیت ۱ تا ۱۰ نشان می‌دهد.

تعداد صندوق‌ها	امتیاز شفافیت
۱۱	۱۰
۱۰	۹
۵	۸
۰	۷
۴	۶
۷	۵
۷	۴
۲	۳
۱	۲
۵	۱

جدول ۱۳: فراوانی امتیاز شفافیت
در میان صندوق‌های ثروت ملی



علاوه بر شاخص شفافیت لینابرگ و مادوئل، شاخص‌های دیگری هم برای سنجش صندوق‌های ثروت ملی به کار گرفته می‌شود که از آن جمله می‌توان به ارزیابی‌های صورت گرفته توسط موسسه جنو اکونامیکا اشاره کرد که در سال ۲۰۱۴ میلادی، امتیاز C+ و رتبه ۱۹ را برای صندوق توسعه ملی از میان ۳۱ صندوق ثروت ملی مورد ارزیابی در نظر گرفته است. موسسه پیترسون نیز مبادرت به امتیازدهی و رتبه‌بندی صندوق‌های ثروت از نظر میزان شفافیت و کیفیت نظام راهبری می‌کند. صندوق توسعه ملی ایران در آخرین ارزیابی این موسسه در سال ۲۰۱۳ امتیاز ۴۱ را کسب کرد و در رتبه بیست‌وسوم قرار گرفت. ارتقای سطح شفافیت و کیفیت نظام راهبری همواره یکی از برنامه‌های صندوق توسعه ملی به عنوان یک نهاد تازه تاسیس بوده است. به طور مثال، امتیاز صندوق توسعه ملی در شاخص شفافیت لینابرگ و مادوئل در طی سال‌های گذشته از یک به ۵ افزایش یافت و رتبه صندوق توسعه ملی که تا پایان سال ۲۰۱۲ عدد ۱۹ بود به ۴۱ ارتقا یافت. این موفقیت با ارائه اطلاعات صحیح و پیگیری‌های مستمر محقق شده است.

فعالیت‌های برون مرزی

فعالیت‌های بین‌المللی صندوق توسعه ملی را می‌توان به دو بخش تفکیک کرد: ۱- سرمایه‌گذاری خارجی و ۲- فعالیت‌های مرتبط با معرفی و اطلاع‌رسانی درباره صندوق در خارج کشور و همکاری‌های بین‌المللی. اگرچه صندوق توسعه ملی بر اساس اساسنامه خود مجاز است بخشی از منابع را در بازارهای پولی و مالی بین‌المللی سرمایه‌گذاری کند، سرمایه‌گذاری‌های صندوق در حال حاضر به اعطای تسهیلات از طریق بانک‌های عامل به متقاضیان در بخش‌های مجاز داخل کشور و سپرده‌گذاری نزد بانک‌های داخلی محدود می‌شود. سایر فعالیت‌های بین‌المللی صندوق به شرح زیر است:

- ۱- صندوق توسعه ملی عضو مجمع بین‌المللی صندوق‌های ثروت ملی است و در تمامی اجلاس‌های سالانه شرکت فعال داشته است.
- ۲- به منظور توسعه همکاری‌های بین‌المللی چند دیدار بین ریاست صندوق با سفرای کشورهای آلمان (۲ نوبت)، نروژ (۳ نوبت)، چین (۲ نوبت)، قزاقستان، روسیه و نیز رئیس بانک توسعه اسلامی، هیات مدیران و کارشناسان بانک توسعه اسلامی، صندوق بین‌المللی پول و برخی نهادهای پولی و مالی بین‌المللی دیگر انجام گرفته است.
- ۳- دیدارهای متعددی در سطح معاونت سرمایه‌گذاری خارجی با نمایندگان نهادهای دانشگاهی، مالی و پولی بین‌المللی انجام شده است که به عنوان مثال می‌توان به شرکت فرانسوی آموندی، شرکت مالزیایی زاویا، شرکت هندی سرای و دانشگاه لوئیجی بوکانی در ایتالیا اشاره کرد. همچنین کنفرانس‌های تلفنی از جمله با شرکت مدیریت دارایی ایوستمنت و صندوق ثروت روسیه نیز انجام شده است.
- ۴- به منظور بررسی چگونگی سرمایه‌گذاری در خارج از کشور جلسات متعددی با نهادهای داخلی برگزار شده است؛ بانک توسعه صادرات ایران، شرکت راهبر سرمایه، شرکت تامین مالی کاردان و شرکت سرمایه‌گذاری‌های خارجی از جمله این نهادها هستند.
- ۵- مکاتباتی با دانشنامه ویکی‌پدیا و نهادهایی مانند موسسه صندوق‌های ثروت ملی انجام شده و اطلاعاتی درباره صندوق توسعه ملی روی این وبسایت‌ها قابل مشاهده است.
- ۶- در سال گذشته، راهبردهای کلان سرمایه‌گذاری خارجی تهیه و تقدیم هیات عامل شد که با اصلاحاتی به تصویب هیات امنار رسید. هم‌اکنون سیاست‌ها و دستورالعمل‌های سرمایه‌گذاری خارجی در دست تهیه است.
- ۷- قراردادهای سپرده‌گذاری ارزی تهیه و به تصویب هیات عامل رسیده است.
- ۸- اصول و ضوابط اخلاق حرفه‌ای که از عوامل موثر در بهبود رتبه بین‌المللی صندوق می‌باشد، تهیه و در اختیار هیات عامل قرار گرفته است.
- ۹- دوره‌های آموزشی و همایش‌های بین‌المللی مرتبط با صندوق‌های ثروت ملی پیگیری شده است و در مواردی نیز همکاران در این دوره‌ها حضور یافته‌اند.





گزارش خودارزیابی میزان پیروی صندوق از اصول سانتیاگو

در اجلاس سال ۲۰۰۸ میلادی در شهر سانتیاگو شیلی، صندوق بین‌المللی پول و گروه کاری بین‌المللی صندوق‌های ثروت ملی (IWG) اقدام به تصویب قواعد و اصول کلی برای صندوق‌های ثروت ملی کردند. این اصول که به عنوان اصول سانتیاگو شناخته می‌شوند، اصول و روش‌های کلی پذیرفته شده در ارتباط با ساختار نهادی، مدیریت پرتفوی و ریسک بر مبنای اصل احتیاط، پاسخگویی و شفافیت را به صندوق‌های ثروت ملی پیشنهاد می‌دهد. اصول سانتیاگو مشتمل بر ۲۴ اصل است که در قالب سه محور کلی؛ الف) چارچوب حقوقی، اهداف و هماهنگی با سیاست‌های کلان اقتصادی، ب) چارچوب نهادی و ساختار حاکمیت صندوق و ج) چارچوب سرمایه‌گذاری و مدیریت ریسک تدوین شده‌اند. رعایت اصول سانتیاگو داوطلبانه است اما می‌تواند نقش موثری در بهبود عملکرد و رفتار صندوق‌های ثروت ملی داشته باشد. صندوق توسعه ملی رسماً این اصول را پذیرفته است و اقداماتی در این راستا انجام داده که به شرح زیر است:

۱- میزان پیروی صندوق‌های ثروت ملی از اصول سانتیاگو به شیوه‌های گوناگون ارزیابی می‌شود. تا کنون مجمع بین‌المللی صندوق‌های ثروت ملی دو بار از اعضا درخواست کرده گزارشی درباره میزان تبعیت خود از این اصول را به شکل خود ارزیابی تهیه کرده و در اختیار مجمع قرار دهند که صندوق توسعه ملی هر دو بار این ارزیابی را انجام داده است و این مشارکت نقش موثری در بهبود شفافیت صندوق داشته است. خودارزیابی ۱۵ صندوق از جمله صندوق توسعه ملی در اجلاس سال ۲۰۱۴ قطر به شکل کتاب منتشر و در اختیار اعضا قرار گرفت.

۲- برخی از اصول سانتیاگو به شفافیت و قابل اعتماد بودن گزارش‌های مالی مربوط می‌شود. با توجه به اینکه حساب‌های سال ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ صندوق اخیراً توسط حسابرس مستقل بررسی و به تصویب هیات امناء رسیده است، موضوع به نهادهای بین‌المللی ارزیاب شفافیت صندوق‌های ثروت ملی اعلام خواهد شد و انتظار می‌رود این امر منجر به بهبود رتبه شفافیت صندوق توسعه ملی شود.

۳- اصول سانتیاگو با موضوعات متعددی همچون شفافیت، حسابرسی مستقل و انتشار علنی صورت‌های مالی مرتبط است. موسسات ارزیابی‌کننده صندوق‌های ثروت ملی نیز با شیوه‌های متفاوت به ارزیابی این موضوعات می‌پردازند که لزوماً قابل مقایسه با یکدیگر نیستند، اما در مجموع روند رو به بهبود رتبه صندوق توسعه ملی در همگرایی با اصول سانتیاگو در گزارش‌های منتشر شده مشهود است.



سرمایه انسانی صندوق



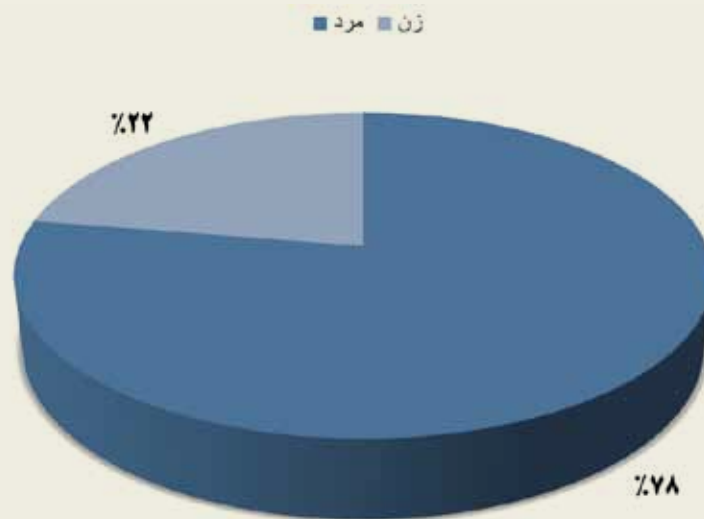
سرمایه انسانی یکی از مهم‌ترین عوامل بقا، رشد و توسعه سازمانها است. سازمان‌های پیشرو بدون برخورداری از سرمایه انسانی مناسب، حتی با وجود برخورداری از سایر منابع، قادر به تحقق اهداف و استراتژی‌های بلندمدت خود نیستند. مدیریت سرمایه انسانی در صندوق توسعه ملی در تلاش است با انجام نگرشی استراتژیک همسو با اهداف و استراتژی‌های صندوق و شناخت همه‌جانبه توانمندی‌های سرمایه‌های انسانی موجود، زمینه تحقق اهداف کلان صندوق را فراهم کند.

براساس نیازسنجی آموزشی انجام شده برای کلیه مشاغل صندوق، بیش از ۲۵۰۰ نفر-ساعت دوره آموزش عمومی و تخصصی (سرانه ۳۳ ساعت) در سال ۱۳۹۳ برگزار شده است و برنامه‌ریزی سنجش اثربخشی این دوره‌های آموزشی در دستورکار قرار دارد.

ترکیب و تخصص سرمایه انسانی

جنسیت: تعداد کارکنان صندوق توسعه ملی به تفکیک جنسیت در نمودار ارائه شده است. در فرآیند جذب کارکنان ملاک عمل شایستگی بوده و فرصت برابری برای تمام شرکت‌کنندگان در آزمون استخدامی فراگیر صندوق وجود داشته است.

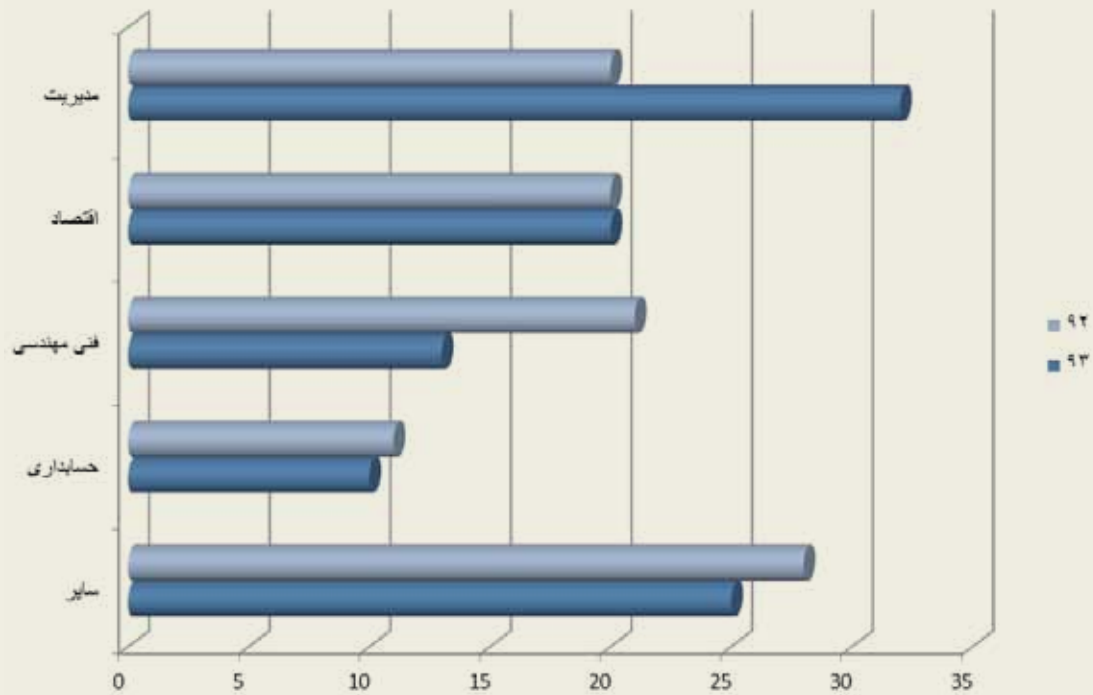
نمودار ۱۰: ترکیب جنسیتی منابع انسانی صندوق توسعه ملی (اعداد به نفر)



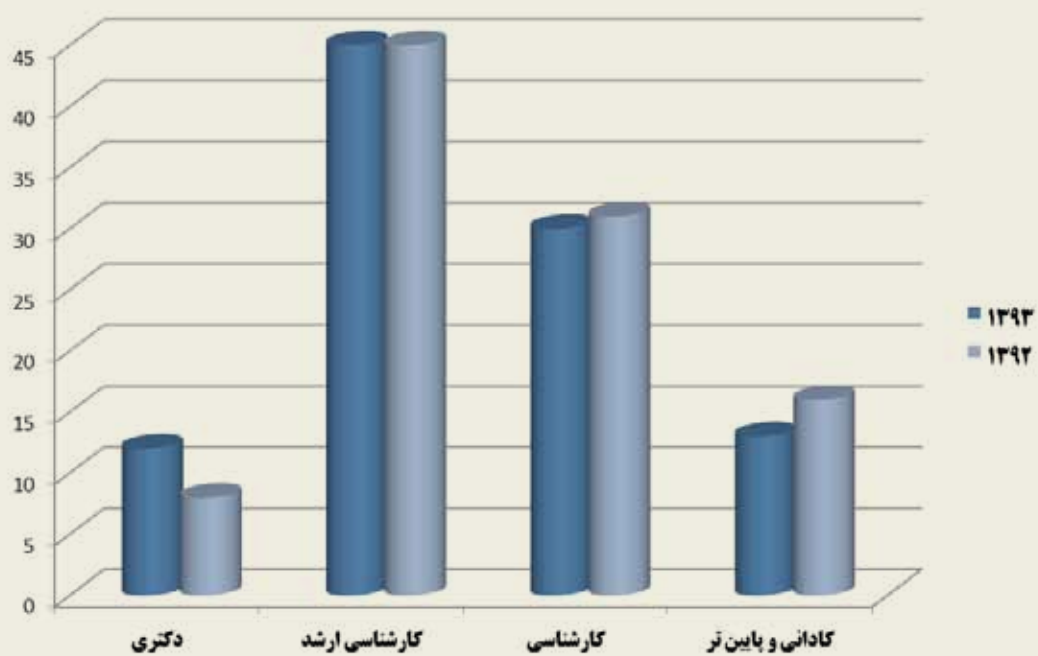
رشته‌های تحصیلی: ترکیب تحصیلات کارکنان صندوق توسعه ملی در نمودار زیر ارائه شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود با توجه به ماموریت‌ها و وظایف صندوق، اولاً رشته‌های مدیریت، اقتصاد، فنی و مهندسی و حسابداری بیشترین ارتباط کاری و سهم را در میان رشته‌های تخصصی به خود اختصاص داده‌اند.

تحصیلات تکمیلی: استفاده از مدارج عالی دانشگاهی و دانش‌آموختگان دانشگاه‌های معتبر، سیاست اصلی صندوق توسعه ملی در جذب کارکنان است. نگاهی به ترکیب تحصیلی کارکنان نشان می‌دهد که بیش از نیمی از کارکنان دارای تحصیلات دکتری و کارشناسی ارشد بوده و این شاخص با افزایش تعداد افراد دارای مدارک دکتری و کاهش افراد دارای مدارک کاردانی و پایین‌تر در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال ۱۳۹۲ بهبود یافته است.

نمودار ۱۱:
ترکیب رشته تحصیلی منابع انسانی
صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳

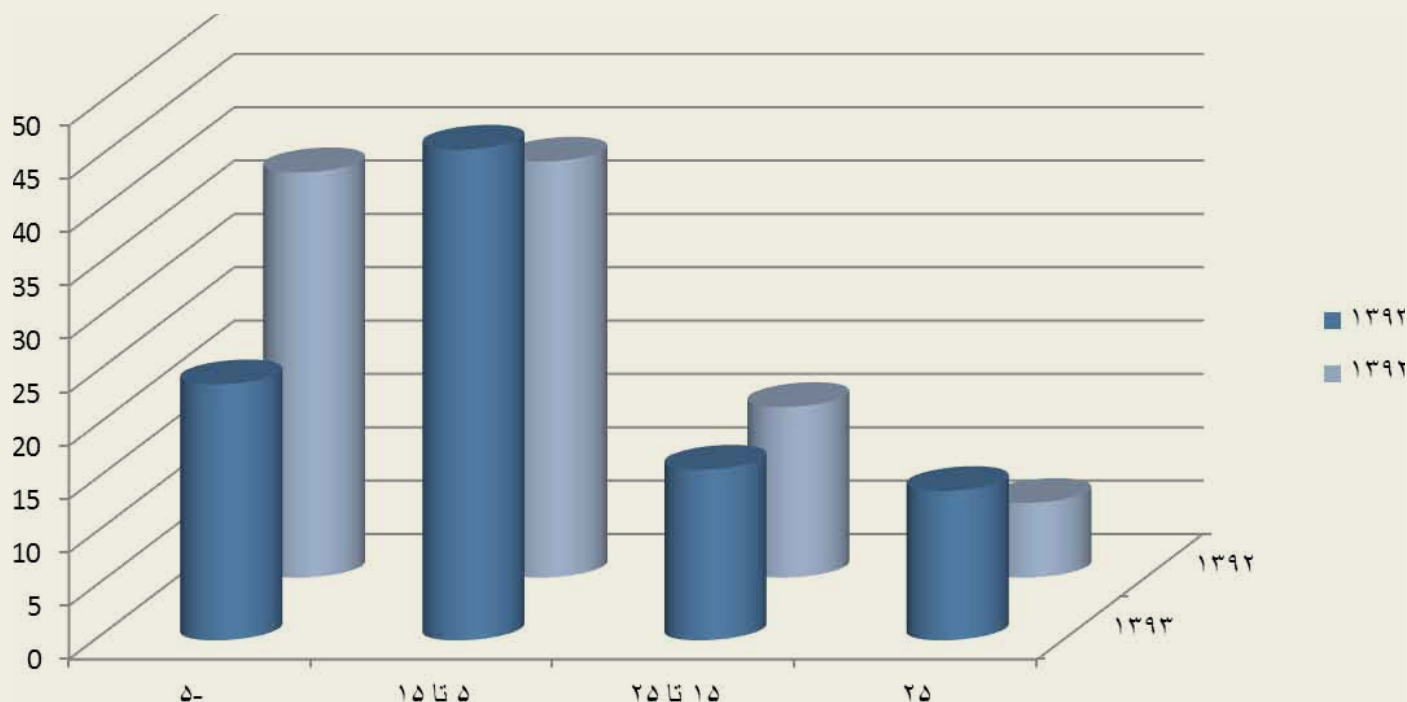


نمودار ۱۲:
ترکیب مقطع تحصیلی منابع انسانی
صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳



سابقه کاری: یکی از مهم‌ترین معیارهایی که امکان هم‌افزایی و تحقق رویکرد جانشین‌پروری سرمایه‌های انسانی سازمان را فراهم می‌آورد، حفظ توازن در ترکیب تجربی کارکنان است. استفاده از افراد باتجربه در کنار جوانان باانگیزه و پرنرژی، رمز موفقیت سازمان‌های پیشرو است. میزان سابقه کاری کارکنان صندوق در نمودار زیر، مبین توجه به این مهم بوده و کاهش سهم کارکنان دارای سابقه زیر ۵ سال و افزایش قابل توجه کارکنان در سایر گروه‌ها نشان‌دهنده بهبود وضعیت این شاخص در سال ۱۳۹۳ نسبت به سال ۱۳۹۲ است.

نمودار ۱۳:
ترکیب سابقه کاری منابع انسانی
صندوق توسعه ملی در سال ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳



اهداف و برنامه‌های آتی در حوزه مدیریت سرمایه انسانی

برخی از برنامه‌های پیش‌روی صندوق توسعه ملی در حوزه منابع انسانی به منظور بازنگری و بازبینی رویکردهای منابع انسانی صندوق عبارتند از:

- بهبود نظام توانمندسازی و توسعه منابع انسانی صندوق شامل ایجاد نظام توسعه مشارکت منابع انسانی از طریق طراحی و جاری‌سازی نظام پیشنهادها و برگزاری سمینارها و کارگاه‌های آموزشی ادواری تخصصی و عمومی
- طراحی و پایش شاخص‌های مدیریت عملکرد منابع انسانی
- توسعه نظام جبران خدمات شامل همسوسازی نظام جبران خدمات با اهداف صندوق و مبتنی بر عملکرد، توسعه و بهبود سطح سلامت، بهداشت و ایمنی کارکنان، اجرای کامل طرح طبقه‌بندی مشاغل و به‌روزرسانی آن مطابق با تغییرات ساختار سازمانی صندوق و تمهید و تدوین آیین‌نامه‌های ارتقا و سایر موارد مرتبط، بهبود نظام انگیزشی کارکنان و توسعه نظام رفاهی و کیفیت زندگی کاری کارکنان
- بازنگری فرآیند جذب، استخدام، به‌کارگیری و نگهداشت، با الگوبرداری از موسسات معتبر داخلی و خارجی.



عملکرد مالی صندوق

صندوق توسعه ملی
خلاصه صورت سود و زیان (حسابرسی نشده)
برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۳

سال ۱۳۹۲		سال ۱۳۹۳		
میلیون دلار	میلیون ریال	میلیون دلار	میلیون ریال	
				درآمدهای عملیاتی
۳۸۶	۱۱.۰۶۲.۱۰۸	۵۹۲	۱۶.۰۲۱.۴۶۳	درآمد وجوه نزد بانکها
۲۵۹	۶.۵۰۳.۶۱۵	۳۸۷	۱۰.۸۵۳.۳۸۳	درآمد تسهیلات اعطایی
۳۷	۹۳۳.۹۳۲	۳۶	۱.۰۱۵.۷۵۷	درآمد سرمایه گذاریها
۶۸۲	۱۸.۴۹۹.۶۵۵	۱.۰۱۵	۲۷.۸۹۰.۶۰۳	
(۶۵)	(۱.۶۶۸.۴۹۹)	(۱۰۵)	(۲.۹۵۲.۵۰۵)	هزینههای مستقیم عملیاتی
۶۱۷	۱۶.۸۳۱.۱۵۶	۹۱۰	۲۴.۹۳۸.۰۹۸	مازاد ناخالص
(۶)	(۱۴۵.۰۹۰)	(۷)	(۲۰۶.۹۲۱)	هزینههای اداری عمومی
۶۱۱	۱۶.۶۸۶.۰۶۶	۹۰۳	۲۴.۷۳۱.۱۷۷	مازاد عملیاتی
۰.۲۰	۴.۹۶۹	۰.۵۴	۱۵.۰۴۰	خالص درآمدها و هزینههای غیر عملیاتی
۶۱۱	۱۶.۶۹۱.۰۳۵	۹۰۴	۲۴.۷۴۶.۲۱۷	مازاد/سود خالص سال قبل از مالیات
(۴۷)	(۱.۱۷۳.۷۴۹)	(۶۹)	(۱.۹۲۲.۵۷۹)	مالیات
۵۶۴	۱۵.۵۱۷.۲۸۶	۸۳۵	۲۲.۸۲۳.۶۳۸	مازاد / سود خالص سال

صندوق توسعه ملی
صورت تغییرات در منابع صندوق
برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۳

سال ۱۳۹۲		سال ۱۳۹۳		
میلیون دلار	میلیون ریال	میلیون دلار	میلیون ریال	درآمدهای عملیاتی
۴۵.۳۱۷	۶۳۹.۴۸۲.۲۶۱	۵۶.۰۷۵	۹۱۰.۰۰۹.۵۰۶	منابع صندوق در ابتدای سال
۱۰.۱۹۴	۲۵۵.۰۰۹.۹۵۹	۱۱.۲۹۵	۲۹۷.۵۲۵.۲۳۴	افزایش منابع صندوق طی سال
۵۶۴	۱۵.۵۱۷.۲۸۶	۸۳۵	۲۲.۸۲۳.۶۳۸	خالص عملکرد سال صندوق
۵۶.۰۷۵	۹۱۰.۰۰۹.۵۰۶	۶۸.۲۰۵	۱.۲۳۰.۳۵۸.۳۷۸	منابع صندوق در پایان سال



صندوق توسعه ملی
خلاصه ترازنامه
برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۳

سال ۱۳۹۲		سال ۱۳۹۳		دارایی‌ها
میلیون دلار	میلیون ریال	میلیون دلار	میلیون ریال	
۳۸۸۰۶	۹۷۴۱۶۵۶۷۳	۳۹۰۹۱۰	۱۰۱۱۷۲۹۴۲۷۴	دارایی جاری:
۲۰۰	۵۰۲۰۴۰۰	۲۰۰	۵۵۹۸۰۰	موجودی نقد
۸۰۴	۱۷۰۹۴۳۲۶۸	۱۱۱۰	۳۱۰۷۴۸۶۷	سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت
۱۰۸۳۵	۲۵۹۸۷۸۸۴۲	۱۲۰۸۷	۲۸۳۸۰۹۰۹۳۳	تسهیلات اعطایی کوتاه مدت
۰۰۳	۶۵۰	۰۰۶	۱۵۵۳	حساب‌های دریافتی
۵۰۶۴۵	۱۰۲۵۷۰۰۸۰۳۳	۵۳۰۳۰۷	۱۰۳۳۷۰۷۷۹۰۴۲۷	سپرده‌ها و پیش پرداخت‌ها
				جمع دارایی‌های جاری

سال ۱۳۹۲		سال ۱۳۹۳		بدهی‌ها و ارزش خالص
میلیون دلار	میلیون ریال	میلیون دلار	میلیون ریال	
۵۵	۱۰۴۰۹۸۵۲	۴۰	۱۰۱۴۲۲۲۵	بدهی جاری:
۵۸	۱۰۴۳۳۲۷۹	۱۱۱	۳۰۹۶۳۲۸	حساب‌ها و اسناد پرداختی
۱۱۳	۲۰۸۴۳۱۳۱	۱۵۱	۴۰۲۳۸۵۵۳	مالیات پرداختی
				جمع بدهی‌های جاری

بدهی غیر جاری:				
۴۹	۱۰۲۱۷۲۶۹	۱۰۷	۲۰۹۹۹۵۹۴	حساب‌ها و اسناد پرداختی بلند مدت
۰۰۴	۱۰۱۱۷	۰۰۱۰	۲۰۸۵۶	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان
۴۹	۱۰۲۱۸۳۸۶	۱۰۷	۲۰۰۲۰۴۵۰	جمع بدهی‌های غیر جاری

۱۶۲	۴۰۶۱۵۱۷	۲۵۸	۷۰۲۴۱۰۰۳	جمع بدهی‌ها
-----	---------	-----	----------	--------------------

ارزش خالص				
۵۶۰۷۵	۹۱۰۰۰۹۵۰۶	۶۸۲۰۵	۱۰۲۳۰۳۵۸۳۷۸	منابع صندوق
-	۴۶۳۴۷۲۸۷۲	-	۴۲۲۰۹۶۳۰۱۳۸	تفاوت تسعیر ارز
(۵۶۴)	-	(۵۰۹۸۲)	-	حاصل نوسانات ارزها
۵۵۵۱۱	۱۰۳۷۳۰۴۸۲۰۳۷۸	۶۲۰۲۳۳	۱۰۶۵۳۰۳۲۱۵۱۶	جمع ارزش خالص
۵۵۶۷۳	۱۰۳۷۷۵۴۳۰۸۹۵	۶۲۰۴۹۱	۱۰۶۶۰۵۶۲۵۱۹	جمع بدهی‌ها و ارزش خالص

دارایی غیر جاری:				
۶۸	۱۰۲۰۹۰۴۲	۴۳	۱۰۱۸۰۰۴۷۲	دارایی‌های ثابت مشهود
۰۱۴	۳۰۴۷۲	۰۱۸	۴۰۳۱	دارایی‌های نامشهود
۰	۰	۲۰۱۱۵	۵۸۰۹۳۷۰۹۲۳	حساب‌های دریافتی بلند مدت
۶۰۰	۱۵۰۶۱۲۰۰	۵۲۵	۱۴۰۶۹۰۶۱۲	سرمایه‌گذاری‌های بلند مدت
۴۰۳۵۹	۱۰۴۰۳۰۰۱۶۳	۶۵۰۰	۱۴۷۰۹۲۹۰۴۴۲	تسهیلات اعطایی بلند مدت
۱	۳۱۰۱۸۵	۱	۳۹۰۸۱۲	سایر دارایی‌ها
۵۰۲۸	۱۲۰۵۳۵۰۶۲	۹۰۱۸۴	۲۲۲۰۷۸۲۰۹۲	جمع دارایی‌های غیر جاری
۵۵۶۷۳	۱۰۳۷۷۵۴۳۰۸۹۵	۶۲۰۴۹۱	۱۰۶۶۰۵۶۲۵۱۹	جمع دارایی‌ها



پوست‌ها

اساسنامه صندوق توسعه ملی (ماده ۸۴ قانون برنامه پنجم توسعه)

ماده ۸۴ - صندوق توسعه ملی که در این ماده صندوق نامیده می‌شود با هدف تبدیل بخشی از عواید ناشی از فروش نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی به ثروت‌های ماندگار، مولد و سرمایه‌های زاینده اقتصادی و نیز حفظ سهم نسل‌های آینده از منابع نفت و گاز و فرآورده‌های نفتی تشکیل می‌شود.

صندوق در تهران مستقر است و در تهران و سایر نقاط کشور شعبه‌ای نخواهد داشت. اموال و دارایی‌های این صندوق متعلق به دولت جمهوری اسلامی ایران است. این ماده در حکم اساسنامه صندوق است.

الف ارکان صندوق عبارتند از:

- ۱- هیات امنای
- ۲- هیات عامل
- ۳- هیات نظارت

ب هیات امنای به عنوان بالاترین رکن صندوق، دارای وظایف و اختیارات زیر است:

- ۱- راهبری، تعیین سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها
- ۲- تصویب شرایط و نحوه اعطای تسهیلات برای تولید و سرمایه‌گذاری به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی
- ۳- تصویب نظامنامه‌ها، برنامه‌های راهبردی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و گزارش عملکرد صندوق
- ۴- انتخاب رئیس و سایر اعضای هیات عامل مطابق بندهای (د) و (ه)
- ۵- عزل رئیس و اعضای هیات عامل با پیشنهاد هر یک از اعضای هیات امنای و تصویب هیات امنای
- ۶- اتخاذ تصمیم درباره ارجاع دعای به داوری و صلح دعاوی با رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی
- ۷- تعیین انواع فعالیت‌های مورد قبول و واجد اولویت پرداخت تسهیلات در بخش‌ها و زیربخش‌های تولیدی و خدماتی زاینده و با بازده مناسب اقتصادی
- ۸- تعیین حداقل نرخ بازده مورد انتظار از منابع صندوق و همچنین نرخ بازده مورد قبول طرح‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری برای پرداخت تسهیلات و تعیین نرخ سهم مشارکت در طرح‌های سرمایه‌گذاری به نحوی که میانگین این نرخ‌ها کمتر از متوسط نرخ بازده سپرده‌های بانک مرکزی در بازارهای خارجی نباشد.



ج هیات امنای

ترکیب اعضای هیات امنای به شرح زیر است:

- ۱- رئیس جمهور (رئیس هیات امنای)
- ۲- معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور (دبیر هیات امنای)
- ۳- وزیر امور اقتصادی و دارایی
- ۴- وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ۵- وزیر نفت
- ۶- رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- ۷- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران به عنوان عضو ناظر و بدون حق رای
- ۸- رئیس اتاق تعاون ایران به عنوان عضو ناظر و بدون حق رای
- ۹- دو نفر نماینده از کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات به انتخاب مجلس شورای اسلامی
- ۱۰- دادستان کل کشور

تبصره ۱- جلسات هیات امنای حداقل سالی دو بار تشکیل می‌شود.

تبصره ۲- جلسات هیات امنای با حداقل دو سوم اعضای صاحب رای رسمیت یافته و تصمیمات آن با حداقل پنج رأی اتخاذ می‌شود.

تبصره ۳- روسای هیات عامل و هیات نظارت بدون حق رای می‌توانند در جلسات هیات امنای شرکت کنند.

تبصره ۴- هرگونه تصمیم هیات امنای در مورد تصویب ترازنامه و صورت‌های مالی صندوق و نیز انتصاب رئیس و اعضای هیات عامل در روزنامه رسمی کشور و نیز یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار به انتخاب هیات امنای، درج می‌شود.

تبصره ۵- دستور جلسه، تاریخ و محل جلسات هیات امنای توسط دبیر هیات امنای تعیین و حداقل ۱۵ روز قبل از تشکیل جلسه برای اعضای هیات ارسال می‌شود.

تبصره ۶- بودجه ستاد صندوق به تصویب هیات امنای می‌رسد.



➤ به منظور اداره امور صندوق در چارچوب مفاد اساسنامه و مصوبات هیات امنای، هیات عامل مرکب از پنج نفر از افراد صاحب‌نظر، با تجربه و خوشنام در امور اقتصادی، حقوقی، مالی، بانکی و برنامه‌ریزی با حداقل ۱۰ سال سابقه مرتبط و مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد توسط هیات امنای انتخاب و با حکم رئیس‌جمهور منصوب می‌شوند و دارای وظایف و اختیارات زیر هستند:

۱- پیشنهاد فعالیت‌های مورد قبول و واجد اولویت پرداخت تسهیلات در بخش‌ها و زیربخش‌های تولیدی و خدماتی زاینده و با بازده مناسب اقتصادی به هیات امنای

۲- پیشنهاد موارد سرمایه‌گذاری در بازارهای پولی و مالی بین‌المللی و داخلی به هیات امنای

۳- تعیین چارچوب قراردادهای عاملیت با بانک‌های عامل و تعیین مسئولیت‌ها و اختیارات بانک عامل در چارچوب این قراردادها

۴- برقراری نظام حسابرسی داخلی و استقرار نظام کنترل‌های داخلی مناسب

۵- تایید صورت‌های مالی ارزی و ریالی و ارائه آن به هیات امنای

۶- ارائه پیشنهاد به هیات امنای در خصوص نظامنامه‌ها و شرایط و نحوه اعطای تسهیلات

۷- اتخاذ تصمیم نسبت به هرگونه اقدامی به نام صندوق در محدوده وظایف و اهداف مندرج در اساسنامه به جز آنچه تصمیم درباره آنها به صراحت در حوزه صلاحیت هیات امنای یا رئیس هیات عامل است مگر اینکه به هیات عامل تفویض شده باشد.

۸- اتخاذ تصمیم راجع به کلیه اموری که توسط رئیس هیات عامل در محدوده اختیارات خود در دستور کار هیات عامل قرار می‌گیرد.

۹- اجرای مصوبات هیات امنای

۱۰- پیشنهاد ارجاع دعاوی به داوری، تعیین داور و صلح دعاوی به هیات امنای

۱۱- افتتاح یا بستن حساب‌های ارزی در نزد بانک مرکزی و معرفی صاحبان امضای مجاز از بین اعضای هیات عامل، رئیس و سایر مدیران صندوق

۱۲- انعقاد قرارداد با مشاور معتبر بین‌المللی در امور سرمایه‌گذاری و مهندسی مالی برای ارزیابی، بهبود و ارتقای عملکرد صندوق

۱۳- سایر موارد ارجاعی از سوی هیات امنای

تبصره ۱- برکناری و قبول استعفای اعضای هیات عامل مشروط به تایید دو سوم اعضای صاحب رای هیات امنای خواهد بود.

تبصره ۲- اعضای هیات عامل باید تمام وقت بوده و هیچ‌گونه فعالیت اقتصادی و شغل دیگری به استثنای تدریس نداشته باشند. اعضای هیات عامل مشمول حکم مندرج در اصل یکصد و چهل و دوم (۱۴۲) قانون اساسی هستند.

تبصره ۳- دوره تصدی هیات عامل پنج سال بوده و انتخاب مجدد اعضا بلامانع است.

تبصره ۴- کلیه اوراق بهادار، چک‌ها، سفته‌ها، بروات، قراردادهای و سایر اسناد تعهدآور با امضای دو عضو از سه عضو هیات عامل که توسط این هیات تعیین می‌شوند همراه با مهر صندوق معتبر خواهد بود.

تبصره ۵- تصمیمات هیات عامل با حداقل سه رای نافذ است.



ه رئیس هیات عامل که بالاترین مقام اجرایی صندوق است از بین اعضای هیات عامل توسط هیات امنای انتخاب و با حکم رئیس جمهور منصوب می‌شود. رئیس هیات عامل دارای وظایف و اختیارات زیر است:

- ۱- ابلاغ و صدور دستور اجرای تصمیمات هیات عامل و نظارت بر حسن اجرای آن
 - ۲- تعیین دستور جلسه و اداره جلسات هیات عامل
 - ۳- اداره صندوق در چارچوب مصوبات هیات عامل و هیات امنای
 - ۴- تهیه و تنظیم طرح‌ها و برنامه‌های اجرایی در حیطه فعالیت‌های موضوع صندوق
 - ۵- تهیه و تنظیم برنامه، بودجه، صورت‌های مالی صندوق و پیش‌نویس گزارش هیات عامل به هیات امنای
 - ۶- اداره امور داخلی صندوق، به کارگیری نیروی انسانی و انجام هزینه‌های جاری و اداری صندوق
 - ۷- تهیه و تنظیم گزارش عملکرد صندوق برای ارائه به هیات عامل حداقل هر سه ماه یک بار
 - ۸- نمایندگی صندوق در برابر اشخاص ثالث و کلیه مراجع داخلی و خارجی اعم از قضایی، اداری، ثبتی و مشابه آنها با حق توکیل به غیر ولو به طور مکرر
 - ۹- اقامه یا دفاع از دعاوی یا شکایات مربوط به امور صندوق اعم از حقوقی و کیفری با کلیه اختیارات مربوط به امور دادرسی به جز حق مصالحه و ارجاع امر به داوری
 - ۱۰- سایر امور ارجاعی از سوی هیات عامل
- و - به منظور حصول اطمینان از تحقق اهداف صندوق و نظارت مستمر بر عملیات جاری آن و جلوگیری از هرگونه انحراف احتمالی از مفاد اساسنامه، خط‌مشی‌ها و سیاست‌ها، هیات نظارت با ترکیب رئیس دیوان محاسبات کشور، رئیس سازمان حسابرسی کشور، رئیس سازمان بازرسی کل کشور تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- نظارت این هیات نافذ وظایف قانونی دستگاه‌های نظارتی نظیر دیوان محاسبات و بازرسی کل کشور نخواهد بود.

تبصره ۲- هیات نظارت دارای رئیس، نایب رئیس و دبیر خواهد بود که در اولین جلسه هیات نظارت انتخاب خواهند شد.

ز وظایف هیات نظارت:

- ۱- رسیدگی به صورت‌ها و گزارش‌های مالی صندوق و تهیه گزارش‌های موردی و ادواری برای هیات امنای و مجلس شورای اسلامی.
 - ۲- رسیدگی به صورت ریزداری‌ها، مطالبات، تعهدات و خلاصه حساب‌های صندوق و گواهی آنها برای انتشار در روزنامه رسمی کشور.
 - ۳- رسیدگی به عملکرد صندوق از لحاظ انطباق با موازین قانونی و اساسنامه و اهداف صندوق
- این هیات در ایفای وظایف خود و بدون مداخله در امور جاری، کلیه اسناد و داری‌ها و حساب‌های صندوق را مورد رسیدگی قرار داده و می‌تواند به اطلاعات و مدارک و مستندات صندوق که لازم می‌داند دسترسی داشته باشد. این هیات موظف است گزارش نظارتی خود را هر شش ماه یکبار به هیات امنای و مجلس شورای اسلامی ارائه دهد.
- تبصره - هیات نظارت می‌تواند برای حسابرسی از عملکرد صندوق از خدمات اشخاص حقیقی و حقوقی صاحب صلاحیت استفاده کند.



ح منابع صندوق:

- ۱- حداقل معادل ۲۰ درصد از منابع حاصل از صادرات نفت (نفت خام و میعانات گازی، گاز و فرآورده‌های نفتی) در سال‌های برنامه و تعیین مبلغ آن در قوانین بودجه سنواتی
 - ۲- حداقل ۲۰ درصد ارزش صادرات تهاتری اقلام فوق‌الذکر
 - ۳- افزایش سهم واریزی از منابع بندهای (۱) و (۲) هر سال به میزان سه واحد درصد
 - ۴- ۵۰ درصد مانده نقدی حساب ذخیره ارزی در پایان سال ۱۳۸۹ و سال‌های بعد
 - ۵- منابع قابل تحصیل از بازارهای پولی بین‌المللی با مجوز هیات امنای با رعایت قوانین مربوط.
 - ۶- سود خالص صندوق طی سال مالی
 - ۷- درآمد حاصل از سود موجودی حساب صندوق در بانک مرکزی، معادل میانگین نرخ سود سپرده‌های بانک مرکزی در بازارهای خارجی با محاسبه و پرداخت هر سه ماه یک‌بار
 - ۸- ۲۰ درصد منابع موضوع جزء (د) بند (۴) قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور
- تبصره ۱- بازپرداخت اصل و سود تسهیلات پرداختی از محل صندوق توسعه ملی به حساب صندوق واریز و مجدداً در جهت اهداف صندوق به کار گرفته می‌شود.
- تبصره ۲- حساب‌های صندوق فقط نزد بانک مرکزی نگهداری خواهد شد.
- ط- مصارف صندوق:
- ۱- اعطای تسهیلات به بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی برای تولید و توسعه سرمایه‌گذاری‌های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی
 - ۲- اعطای تسهیلات صادرات خدمات فنی و مهندسی به شرکت‌های خصوصی و تعاونی ایرانی که در مناقصه‌های خارجی برنده می‌شوند از طریق منابع خود یا تسهیلات سندیکایی
 - ۳- اعطای تسهیلات خرید به طرف‌های خریدار کالا و خدمات ایرانی در بازارهای هدف صادراتی کشور
 - ۴- سرمایه‌گذاری در بازارهای پولی و مالی خارجی
 - ۵- اعطای تسهیلات به سرمایه‌گذاران خارجی با در نظر گرفتن شرایط رقابتی و بازدهی مناسب اقتصادی به منظور جلب و حمایت از سرمایه‌گذاری در ایران با رعایت اصل هشتم (۸۰) قانون اساسی است.
 - ۶- تامین هزینه‌های صندوق
- تبصره ۱- استفاده از منابع صندوق برای اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و بازپرداخت بدهی‌های دولت به هر شکل ممنوع است.
- تبصره ۲- اعطای تسهیلات موضوع این ماده فقط به صورت ارزی است و سرمایه‌گذاران استفاده‌کننده از این تسهیلات اجازه تبدیل ارز به ریال در بازار داخلی را ندارند.
- تبصره ۳- اعطای کلیه تسهیلات صندوق صرفاً از طریق عاملیت بانک‌های دولتی و غیردولتی خواهد بود.



ی سایر مقررات:

- ۱- سهم عاملیت بانک‌ها در شرایط رقابتی متناسب با نرخ کارمزد و توان تخصصی و کارشناسی بانک‌ها توسط هیات عامل تعیین می‌شود.
- ۲- سهم صندوق از منابع موضوع جزء (۱) و (۲) بند (ح) این ماده ماهانه توسط بانک مرکزی به حساب صندوق واریز و در پایان سال مالی با توجه به قطعی شدن منابع تسویه می‌شود.
- ۳- پرداخت تسهیلات از محل منابع صندوق بدون تایید توجیه فنی، اقتصادی، مالی و اهلیت متقاضی توسط بانک عامل ممنوع است و در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی خواهد بود. ارزیابی گزارش‌های توجیه فنی، اقتصادی و مالی و احراز کفایت بازدهی طرح‌های سرمایه‌گذاری با لحاظ عامل خطرپذیری، به میزانی که از نرخ سود تسهیلات مورد انتظار اعلام شده توسط هیات امناء کمتر نباشد به عهده بانک عامل و به مثابه تضمین بانک عامل در بازپرداخت اصل و سود تسهیلات به صندوق است.
- صندوق، منابع موردنیاز طرح‌های سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی، آب و منابع طبیعی را از طریق بانک عامل یا صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی به صورت ارزی و با سود انتظاری کمتر در اختیار سرمایه‌گذاران بخش قرار می‌دهد.
- ۴- مجموع تسهیلات اختصاص یافته از منابع صندوق با عاملیت بانک‌ها به موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های تابعه و وابسته در هر حال نباید بیش از ۲۰ درصد منابع صندوق باشد.
- تبصره ۱- از نظر این ماده موسسات و شرکت‌ها در صورتی غیرعمومی محسوب می‌شوند که حداقل ۸۰ درصد سهام، یا سهم‌الشرکه آنها مستقیم یا با واسطه اشخاص حقوقی متعلق به اشخاص حقیقی باشد.
- موسسات و شرکت‌هایی که اکثریت مطلق سهام آنها متعلق به موسسات عمومی و عام‌المنفعه نظیر موقوفات، صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی و موسسات خیریه عمومی است از نظر این ماده در حکم موسسات و شرکت‌های وابسته به نهادهای عمومی غیردولتی هستند.
- تبصره ۲- بنگاه‌های اقتصادی که صرف نظر از نوع مالکیت بیش از ۲۰ درصد اعضای هیات‌مدیره آنها توسط مقامات دولتی تعیین می‌شوند از نظر این ماده دولتی محسوب می‌شوند و پرداخت از منابع صندوق به آنها ممنوع است.
- تبصره ۳- صندوق موظف است در توزیع منابع بین بخش‌های اقتصادی و استان‌ها، توازن منطقه‌ای را مدنظر قرار دهد.
- ۵ - سال مالی صندوق از اول فروردین ماه هر سال تا پایان اسفندماه همان سال است.
- ۶ - صندوق در امور اداری، استخدای، مالی و معاملاتی تابع این اساسنامه و قوانین موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و سیاست‌های پولی و ارزی است. آیین‌نامه‌های لازم به پیشنهاد هیات امنای صندوق به تصویب هیات وزیران خواهد رسید و طبق اصل یکصد و سی و هشتم (۱۳۸) قانون اساسی اقدام خواهد شد.
- ۷- رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی موظف است هر شش ماه یک‌بار میزان منابع و مصارف و محل مصارف صندوق را به هیات امناء، هیات نظارت و مجلس شورای اسلامی گزارش کند.
- ۸ - هیات نظارت در صورت برخورد با تخلف و جرم در اجرای احکام این ماده حسب مورد مراتب را به مراجع صالحه اعلام می‌دارد.
- ۹- ترازنامه و حساب سود و زیان صندوق به همراه گزارش و اظهار نظر هیات نظارت باید حداقل ۱۵ روز قبل از تشکیل جلسه به هیات امناء تسلیم شود.
- ۱۰- صدور هرگونه ضمانتنامه و پرداخت هرگونه تسهیلات از محل منابع صندوق فقط از طریق بانک‌های عامل اعم از دولتی یا غیردولتی و صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی انجام می‌شود.
- ۱۱- تغییر در اساسنامه و انحلال صندوق تنها با تصویب مجلس شورای اسلامی است.



نظام نامه تسهیلات ارزی

مصوب جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۷ هیات امنای صندوق توسعه ملی

با استناد به ماده (۸۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی از محل منابع صندوق توسعه ملی در قالب (۱۲) بخش، (۵۸) بند و (۱۶) تبصره به شرح زیر است:

بخش اول - تعاریف و مفاهیم

الف) قانون: قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)

ب) صندوق: صندوق توسعه ملی

ج) هیات امنای: هیات امنای صندوق (موضوع بند (ج) ماده (۸۴) قانون)

د) هیات عامل: هیات عامل صندوق (موضوع بند (د) ماده (۸۴) قانون)

ه) بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

و) بانک عامل: هر یک از بانک‌های دولتی و غیردولتی که دارای قرارداد عاملیت با صندوق است.

ز) نظام نامه: نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ارزی

ح) قرارداد عاملیت: قراردادی است که براساس مفاد ماده (۸۴) قانون و نظام نامه، میان صندوق و بانک عامل منعقد و مطابق آن منابع صندوق برای پرداخت تسهیلات در اختیار بانک عامل قرار می‌گیرد.

ط) توجیه: توجیه فنی، مالی، اقتصادی طرح.

ی) مناطق کمتر توسعه یافته: مناطق موضوع مصوبه شماره ۲۶۲۶۵۰/ت/۴۸۸۷۴/ه مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۸ هیات وزیران به همراه کلیه نقاط استان‌های خراسان شمالی، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، آذربایجان غربی، ایلام، سیستان و بلوچستان، کردستان و لرستان.

بخش دوم - مقررات عام

الف) بانک مرکزی موظف است منابع موضوع اجزای یک الی هشت بند (ح) ماده (۸۴) قانون را به حساب صندوق نزد خود به شرح و ترتیبات مندرج در ماده (۸۴) قانون واریز کرده و بدون مجوز کتبی صندوق هیچ وجهی از حساب/حساب‌های صندوق برداشت نکند.

تبصره ۱- بازپرداخت اصل و سود تسهیلات پرداختی از محل منابع صندوق به حساب صندوق نزد بانک مرکزی واریز و مجدداً در جهت اهداف صندوق به کار گرفته خواهد شد.

تبصره ۲- بانک مرکزی موظف است به موجودی حساب صندوق نزد خود، هر سه ماه یک بار سود روزشمار به ارزش مربوطه محاسبه و به حساب صندوق واریز کند. نرخ سود مذکور معادل میانگین نرخ سود سپرده‌های بانک مرکزی در بازارهای خارجی تعیین می‌شود.

ب) منابع صندوق در قالب قرارداد عاملیت با رعایت ماده (۸۴) قانون، مفاد این نظام نامه و قوانین بودجه سنواتی، توسط بانک‌های عامل به متقاضیان سرمایه‌گذاری در بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی اختصاص می‌یابد.



ج) بانک مرکزی متعاقب اعلام و اجازه صندوق نسبت به صدور گواهی مسدودی ارزی برای طرح‌های تصویب شده در ارکان اعتباری بانک‌های عامل اقدام خواهد کرد.د) متقاضیان استفاده از منابع صندوق نسبت به ارائه طرح‌های خود به بانک‌های عامل اقدام می‌کنند. بانک‌های عامل موظف‌اند در چارچوب اولویت‌های اعلام شده از سوی صندوق نسبت به پذیرش طرح و فعالیت‌ها اقدام کنند.

بخش سوم - نوع ارز و واحد پولی محاسبات

الف) واحد پولی محاسبات به دلار آمریکا است.

ب) بانک عامل مکلف است اقرارنامه‌ای مبنی بر درک و پذیرش ریسک تغییرات نرخ ارز از متقاضی دریافت و در پرونده اعتباری او درج کند.

بخش چهارم - فعالیت‌های قابل قبول

فعالیت‌های واجد اولویت پرداخت تسهیلات ارزی صندوق مصوب هیات امنای به شرح (پیوست شماره ۳) تعیین شده است.

تبصره- طرح‌ها و فعالیت‌های سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت اساسنامه صندوق و این نظام‌نامه بلامانع است.

بخش پنجم - اشخاص مجاز

اشخاص مجاز به استفاده از تسهیلات صندوق عبارتند از:

الف) تمام اشخاص حقیقی ایرانی دارای اهلیت و مجوزهای قانونی لازم از مراجع ذی‌ربط که براساس مقررات بانک مرکزی منعی برای دریافت تسهیلات بانکی ندارند.



- ب) تمام اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی ثبت شده در ایران و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی دارای اهلیت که مطابق اساسنامه خود فعالیت کرده و براساس مقررات بانک مرکزی منعی برای دریافت تسهیلات بانکی ندارند.
- تبصره ۱- پرداخت تسهیلات به موسسات و شرکت‌هایی مجاز است که حداقل ۸۰ درصد سهام یا سهم‌الشرکه آن‌ها مستقیم یا با واسطه اشخاص حقوقی متعلق به اشخاص حقیقی باشد.
- تبصره ۲- پرداخت تسهیلات به اشخاص حقوقی و بنگاه‌های اقتصادی که صرف‌نظر از نوع مالکیت، بیش از ۲۰ درصد اعضای هیات‌مدیره آن‌ها توسط مقامات دولتی تعیین می‌شوند، ممنوع است.
- تبصره ۳- موسسات و شرکت‌هایی که اکثریت مطلق سهام آن‌ها متعلق به موسسات عمومی و عام‌المنفعه نظیر موقوفات، صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی و موسسات خیریه عمومی است، در حکم مؤسسات و شرکت‌های متعلق به نهادهای عمومی غیردولتی هستند.
- ج) مؤسسات و شرکت‌هایی که به صورت مشترک با سرمایه‌گذاران خارجی فعالیت می‌کنند.
- د) خریداران خارجی کالاها و خدمات ایرانی در بازارهای هدف صادراتی.
- تبصره- تسهیلات مذکور صرفاً برای خرید کالا و خدمات ایرانی در قالب اعتبار خریدار خواهد بود.
- ه) صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی (منوط به ارائه تأییدیه کمیته ماده (۱۹) آیین‌نامه اجرایی حمایت‌های دولت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی)
- و) استفاده مجدد از منابع صندوق توسط اشخاص حقیقی و حقوقی منوط به بازپرداخت اقساط و تسویه کامل تسهیلات اعطایی قبلی است.

بخش ششم - نرخ بازده مورد انتظار

نرخ بازده (IRR) طرح‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری برای بخش آب و کشاورزی حداقل ده درصد (۱۰ درصد) و برای سایر بخش‌ها و زیربخش‌ها حداقل پانزده درصد (۱۵ درصد) تعیین می‌شود.

بخش هفتم - سود، وجه التزام

- الف) حداقل نرخ سود مورد انتظار تسهیلات اعطایی به اشخاص مجاز به شرح زیر خواهد بود:
- برای موارد عام معادل شش درصد (۶ درصد) در سال، برای صنایع بالادستی نفت، گاز و پتروشیمی هشت درصد (۸ درصد) در سال و برای بخش آب و کشاورزی و مناطق کمتر توسعه یافته چهار درصد (۴ درصد) در سال.
- ب) وجه التزام طبق آخرین مقررات و آیین‌نامه‌های ابلاغی از سوی بانک مرکزی خواهد بود.
- تبصره- سود تسهیلات اعطایی از تاریخ برداشت منابع از حساب صندوق نزد بانک مرکزی محاسبه و توسط بانک عامل پرداخت می‌شود.

بخش هشتم - سایر الزامات

- الف) تسهیلات ارزی اعطایی به هر طرح از محل منابع صندوق حداکثر معادل بخش ارزی هزینه‌های سرمایه‌گذاری طرح خواهد بود.
- ب) به استناد تبصره (۲) ذیل بند (ط) ماده (۸۴) قانون، اعطای تسهیلات موضوع این نظام‌نامه فقط به صورت ارزی است و سرمایه‌گذاران استفاده‌کننده از این تسهیلات اجازه تبدیل ارز به ریال را در بازار داخلی ندارند. این موضوع باید در قرارداد بانک عامل با متقاضی استفاده‌کننده از منابع صندوق تأکید و ضمانت اجرایی مناسب نیز برای آن پیش‌بینی شود.



تبصره- گشایش اعتبار اسنادی داخلی ارزی و یا هرگونه روش پرداخت دیگری که منجر به پرداخت ارز در داخل کشور شود، ممنوع است.
 ج) سقف‌های مجاز تسهیلاتی صندوق برای اشخاص حقیقی و حقوقی در چارچوب مفاد قرارداد عاملیت منعقد و در صورت عدم تصریح در آن، در چارچوب مقررات بانک مرکزی خواهد بود.

د) رعایت مفاد قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۱/۵/۱، برای تمام استفاده‌کنندگان از تسهیلات موضوع این نظام‌نامه الزامی است.

ه) اعطای تسهیلات به اشخاص حقوقی مجاز، مشروط به آن است که نسبت حقوق صاحبان سهام به مجموع دارایی‌های شرکت (نسبت مالکانه) در زمان تسلیم درخواست به بانک عامل و هر مقطع زمانی از ۲۰ درصد کمتر نباشد.

و) منابع صندوق صرفاً در چارچوب اولویت‌های اعلام شده از طرف صندوق به طرح‌ها و فعالیت‌های دارای توجیه اختصاص خواهد یافت.

ز) بانک عامل ملزم به دقت در برآورد دقیق و صحیح از میزان کل هزینه مورد نیاز فعالیت یا طرح در تمامی مراحل طراحی، ساخت و بهره‌برداری است، به طوری که فعالیت یا طرح با اعتبار اختصاص یافته در مدت زمان پیش‌بینی شده در قرارداد فی‌مابین متقاضی و بانک عامل به اتمام برسد. در صورت عدم تکمیل طرح یا فعالیت، صندوق مسئولیتی در قبال تأمین اعتبارات تکمیلی اینگونه طرح‌ها و فعالیت‌ها نخواهد داشت.

ح) پرداخت تسهیلات به بنگاه‌های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی و شرکت‌های تابعه و وابسته در سقف ۲۰ منابع صندوق مجاز است.

ط) بانک مرکزی موظف است براساس مفاد قرارداد عاملیت صندوق با بانک عامل، در صورت تأخیر بانک عامل در بازپرداخت اقساط مربوط به تسهیلات صندوق، حسب اعلام صندوق نسبت به برداشت مبلغ اصل، سود و وجه التزام تسهیلات پرداختی به نفع صندوق، از حساب/حساب‌های بانک عامل اقدام کند.

بخش نهم - سهم آورده متقاضی

الف سهم آورده متقاضی اعم از شخص حقیقی یا حقوقی در هر طرح حداقل معادل ۲۵ درصد کل هزینه‌های ریالی و ارزی طرح بر مبنای ارزیابی فنی، مالی و اقتصادی بانک عامل خواهد بود.

تبصره- سهم آورده متقاضی نمی‌تواند از محل منابع استقراری وابسته به طرح باشد.

ب) سهم آورده متقاضی در طرح‌های تعاونی حداقل معادل ۲۰ درصد کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

ج) سهم آورده متقاضی در طرح‌های بخش آب و کشاورزی حداقل معادل ۲۰ درصد کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

د) سهم آورده متقاضی برای طرح‌های صادراتی اعم از صادرات کالا و خدمات حداقل معادل ۲۰ درصد کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

ه) سهم آورده متقاضی در مناطق کمتر توسعه یافته حداقل ۱۰ درصد کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

و) سهم آورده بنگاه‌های اقتصادی وابسته به مؤسسات عمومی غیردولتی حداقل ۳۰ درصد هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

ز) سهم آورده متقاضی جهت استفاده از تسهیلات سرمایه در گردش حسب مورد در قرارداد عاملیت با بانک‌های عامل توسط هیات عامل مشخص می‌شود.

تبصره- اولویت پرداخت تسهیلات با طرح‌هایی است که سهم آورده متقاضی و اشتغال‌زایی بیشتری داشته باشند (به استثنای طرح‌های مربوط به مناطق کمتر توسعه یافته)



بخش دهم - مدت تسهیلات

الف) مدت زمان لازم برای دوره اجرا تا بهره‌برداری آزمایشی از طرح‌ها حداکثر سه سال، دوره تنفس حداکثر شش ماه و دوره بازپرداخت تسهیلات اعطایی حداکثر پنج سال خواهد بود. در هر حال با احتساب مجموع دوره‌های اجرای تنفس و بازپرداخت نباید از ۸ سال تجاوز کند.

تبصره ۱- هیات عامل می‌تواند مدت زمان لازم برای دوره اجرا و بازپرداخت طرح‌های واقع در مناطق کمتر توسعه‌یافته را در مجموع حداکثر دو سال بیشتر از مدت زمان‌های مذکور در این بند تعیین کند.

تبصره ۲- مجموع دوره تامین مالی برای اعطای تسهیلات خرید در قالب اعتبار خریدار به طرف‌های خریدار کالا و خدمات ایرانی (موضوع جزء ۳) بند (ط) ماده ۸۴ قانون) حداکثر دو سال و برای صدور خدمات فنی مهندسی (موضوع جزء ۲) بند (ط) ماده (۸۴) قانون) با توجه به نوع و ماهیت آن حداکثر هشت سال (با تشخیص بانک عامل) تعیین می‌شود.

تبصره ۳- پرداخت تسهیلات از منابع صندوق توسط بانک عامل، به فعالیت‌ها و طرح‌های مصوب در ارکان اعتباری بانک عامل، بسته به ماهیت فعالیت به صورت یکجا (دفعتا واحد) یا مرحله‌ای و متناسب با پیشرفت فیزیکی هر طرح صورت خواهد گرفت.

ب) در صورتی که تسهیلات پرداختی به صورت تلفیقی (منابع داخلی بانک عامل و منابع صندوق) باشد، شرایط و ضوابط موضوع این نظام‌نامه (اعم از نرخ سود، سهم آورده، مدت زمان بازپرداخت و ...) صرفاً ناظر به منابع صندوق بوده و بانک عامل می‌تواند در مورد بخشی از منابع که خارج از منابع صندوق تجهیز کرده است وفق ضوابط و مقررات خود عمل کند.

بخش یازدهم - مسئولیت‌ها و تعهدات بانک عامل

الف) صندوق می‌تواند در قرارداد عاملیت، بانک‌های عامل را ملزم به رعایت موارد زیر کند:

- الف-۱- ایجاد واحد پذیرش، بررسی و نظارت بر طرح‌های متقاضیان سرمایه‌گذاری.
 - الف-۲- تجهیز واحدهای پذیرش، بررسی و نظارت از نظر تخصص‌های فنی، مالی و اقتصادی مورد نیاز.
 - الف-۳- اطلاع‌رسانی بهنگام، کافی و عام دستورالعمل‌ها و مقررات مربوط به اعطا و بازپرداخت تسهیلات از منابع صندوق به متقاضیان و نیز اطلاع‌رسانی در خصوص طرح‌های مصوب از طریق تارنمای بانک عامل.
 - الف-۴- اعتبارسنجی و احراز اهلیت متقاضیان دریافت تسهیلات از منابع صندوق.
 - الف-۵- تکمیل و ارسال خلاصه‌ای از اطلاعات طرح‌های مصوب دارای توجیه.
 - ب) ارزیابی گزارش توجیه طرح و تصویب یا رد آن در ارکان اعتباری بانک عامل.
 - ج) احراز کفایت بازدهی طرح‌ها به میزانی که از حداقل نرخ بازده مندرج در این نظام‌نامه کمتر نباشد.
 - د) انعقاد قرارداد تامین مالی طرح‌های مصوب با متقاضی پس از اعلام صندوق.
 - ه) احراز اطمینان از تامین منابع ریالی مورد نیاز طرح توسط متقاضی، منابع داخلی بانک یا هر ساز و کار دیگر.
- و) نظارت بر نحوه مصرف تسهیلات اعطایی و حصول اطمینان از طرف آن در محل پیش‌بینی شده و همچنین نظارت بر پیشرفت فیزیکی و مالی طرح‌ها و ارسال گزارش‌های ادواری (سه ماهه، شش ماهه، سالانه و حسب مورد) به صندوق.
- ز) بانک عامل متعهد می‌شود اقساط سررسید شده در هر ماه اعم از اصل و سهم سود صندوق، طی هر ماه حداکثر تا پنجم ماه بعد به همان ارز تسهیلات پرداختی به حساب صندوق واریز و اعلامیه واریزی را به صندوق ارسال کند. در صورت عدم واریز اقساط سررسیده شده هر ماه تا زمان مذکور، بانک عامل متعهد می‌شود علاوه بر پرداخت اصل و سود تسهیلات، وجه التزام را براساس نرخ‌های که مقررات و آیین‌نامه‌های ابلاغی از سوی بانک مرکزی مقرر می‌دارد به صندوق پرداخت کند.



تبصره - بانک عامل با امضای قرارداد عاملیت به صندوق وکالت می‌دهد در صورت تاخیر بانک عامل در بازپرداخت اقساط مربوط به تسهیلات صندوق، معادل مبلغ اصل، سود و وجه التزام تسهیلات به همان ارزش تسهیلات پرداختی را از حساب/ حساب‌های بانک عامل نزد بانک مرکزی برداشت کند. بانک مرکزی موظف است در برداشت از حساب بانک‌های عامل و بدهکار کردن آنها اولویت را به مطالبات صندوق بدهد.

ح) به منظور جلوگیری از تضييع منابع صندوق و حصول اطمینان از مصرف بهینه آن منطبق با درخواست‌های واصله، بانک عامل موظف است تمهیدات لازم را از طریق کارشناسان یا مشاوران ذی‌صلاح جهت اطمینان از مناسب بودن قیمت موضوع پروفرما به کار گرفته و ضمانت اجرایی لازم، اعم از دریافت سود و کلیه خسارت‌های وارده را در قرارداد خود با متقاضی پیش‌بینی کند.

ط) آگاه کردن مشتریان و تشریح ریسک و شیوه پوشش ریسک‌های محتمل و موجود از جمله ریسک تغییرات برابری نرخ ارزها در دوران تامین مالی و سایر موارد مرتبط قبل از انعقاد قرارداد توسط بانک عامل الزامی است.

ی) مدیرعامل و اعضای هیات مدیره بانک عامل مسئولیت اجرای کلیه تعهدات مندرج در قرارداد عاملیت که براساس این نظام‌نامه تنظیم می‌شود را داشته و نیز با امضای قرارداد عاملیت پاسخگویی نسبت به تصمیمات اتخاذ شده در رابطه با منابع صندوق در دوره تصدی خود را پذیرفته و به عهده می‌گیرند.

بخش دوازدهم - سایر

الف) خرید دانش فنی و ورود ماشین‌آلات و تجهیزات انباری stock نو و دست اول از محل تسهیلات صندوق در صورت انطباق مشخصات آن با هدف طرح و استانداردهای فنی با تایید دستگاه اجرایی ذی‌ربط و بانک عامل و همچنین وجود گارانتی معتبر از سوی شرکت سازنده بلامانع است.

ب) صادرکنندگانی که نسبت به انعقاد قرارداد صدور کالاها و خدمات با شعب یا نمایندگی‌های خود یا خریدارانی که وابسته یا تابع آنها هستند، اقدام می‌کنند، مشمول استفاده از تسهیلات صندوق نخواهند بود.

ج) متقاضیان استفاده از تسهیلات صندوق می‌توانند مخاطرات نوسانات نرخ برابری ارزها در مقابل یکدیگر را با استفاده از سازوکار پیش‌بینی شده در ماده (۷۲) قانون برای مبلغ تسهیلات ارزی دریافتی پوشش دهند. در صورت عدم پوشش، آثار ریسک نوسانات بر عهده استفاده‌کننده از تسهیلات خواهد بود.

د) نحوه عمل در موارد غیرمصرح در این نظام‌نامه، تابع اساسنامه صندوق موضوع ماده (۸۴) قانون و سیاست‌های پولی و ارزی ابلاغی بانک مرکزی خواهد بود.



نظام نامه تسهیلات ریالی

مصوب جلسه ۱۳۹۳/۴/۱۷ هیات امنای صندوق توسعه ملی

با استناد به ماده (۸۴) قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ریالی از محل منابع صندوق توسعه ملی در قالب (۱۱) بخش، (۴۶) بند و (۷) تبصره به شرح زیر است:

بخش اول تعاریف و مفاهیم

الف) قانون: قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)

ب) صندوق: صندوق توسعه ملی

ج) هیات امنای: هیات امنای صندوق (موضوع بند (ج) ماده (۸۴) قانون)

د) هیات عامل: هیات عامل صندوق (موضوع بند (د) ماده (۸۴) قانون)

ه) بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

و) بانک عامل: هر یک از بانک‌های دولتی و غیردولتی که دارای قرارداد عاملیت با صندوق است.

ز) نظام نامه: نظام نامه ضوابط و شرایط اعطای تسهیلات ریالی.

ح) قرارداد عاملیت: قراردادی است که براساس مفاد ماده (۸۴) قانون و نظام نامه، میان صندوق و بانک عامل منعقد و مطابق آن منابع صندوق برای پرداخت تسهیلات به متقاضیان در اختیار بانک عامل قرار می‌گیرد.

ط) توجیه: توجیه فنی، مالی و اقتصادی طرح.

ی) مناطق کمتر توسعه یافته: مناطق موضوع مصوبه شماره ۴۸۸۷۴/ت/۲۶۲۶۵۰/ه مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۸ هیات وزیران به همراه کلیه نقاط استان‌های خراسان شمالی، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، آذربایجان غربی، ایلام، سیستان و بلوچستان، کردستان و لرستان.

بخش دوم مقررات عام

الف) بانک مرکزی صرفاً پس از اعلام صندوق، نسبت به فروش منابع تخصیصی اقدام کرده و معادل ریالی آن را به حساب صندوق نزد خود واریز می‌کند.

ب) منابع صندوق در قالب قرارداد عاملیت که با شرط رعایت ماده (۸۴) قانون، مفاد نظام نامه و قوانین بودجه سنواری توسط هیات عامل با بانک‌های عامل منعقد می‌شود، به متقاضیان سرمایه‌گذاری در بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی اختصاص می‌یابد.

ج) بازپرداخت اصل و سود تسهیلات پرداختی از محل منابع صندوق به حساب صندوق نزد بانک مرکزی واریز و مجدداً در جهت اهداف صندوق به کار گرفته خواهد شد.

د) متقاضیان استفاده از منابع صندوق نسبت به ارائه طرح‌های خود به بانک‌های عامل اقدام می‌کنند. بانک‌های عامل بر اساس اولویت‌های اعلامی از طرف صندوق نسبت به پذیرش، بررسی و تصویب (قبول یا رد) طرح‌ها در ارکان اعتباری خود اقدام می‌کنند.

ه) واحد پولی محاسبات، واحد رسمی پول کشور (ریال) است.



بخش سوم - فعالیت‌های قابل قبول

فعالیت‌های قابل قبول عبارتند از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری که در قوانین بودجه سنواتی تصریح و نیز اولویت‌های تعیین شده توسط هیات امنای پیوست شماره ۴) که طبق گزارش بانک عامل دارای توجیه هستند.

بخش چهارم - اشخاص مجاز

اشخاص مجاز به عنوان متقاضی استفاده از تسهیلات صندوق عبارتند از:

الف) تمام اشخاص حقیقی ایرانی دارای اهلیت و مجوزهای قانونی لازم از مراجع ذی‌ربط که براساس مقررات بانک مرکزی منعی برای دریافت تسهیلات بانکی ندارند.

ب) تمام اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی ثبت شده در ایران و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی دارای اهلیت که مطابق اساسنامه خود فعالیت کرده و براساس مقررات بانک مرکزی منعی برای دریافت تسهیلات بانکی ندارند.

تبصره ۱- پرداخت تسهیلات به موسسات و شرکت‌هایی مجاز است که حداقل ۸۰ درصد سهام یا سهم‌الشرکه آن‌ها مستقیم یا با واسطه اشخاص حقوقی متعلق به اشخاص حقیقی باشد.

تبصره ۲- پرداخت تسهیلات به اشخاص حقوقی و بنگاه‌های اقتصادی که صرف نظر از نوع مالکیت، بیش از ۲۰ درصد اعضای هیات مدیره آن‌ها توسط مقامات دولتی تعیین می‌شوند ممنوع است.

تبصره ۳- موسسات و شرکت‌هایی که اکثریت مطلق سهام آن‌ها متعلق به موسسات عمومی و عام‌المنفعه نظیر موقوفات، صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی و موسسات خیریه عمومی است، در حکم موسسات و شرکت‌های متعلق به نهادهای عمومی غیردولتی هستند.

ج) موسسات و شرکت‌هایی که به صورت مشترک با سرمایه‌گذاران خارجی فعالیت می‌کنند.

د) استفاده مجدد از منابع صندوق توسط اشخاص حقیقی و حقوقی منوط به بازپرداخت اقساط و تسویه کامل تسهیلات اعطایی قبلی می‌باشد.



بخش پنجم - نرخ بازده مورد انتظار

نرخ بازده (IRR) طرح‌های تولیدی و سرمایه‌گذاری برای بخش آب و کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، منابع طبیعی و محیط زیست و گردشگری حداقل ۱۶ درصد و برای بخش صنعت و معدن حداقل معادل ۲۱ درصد تعیین می‌شود.

بخش ششم - سود و وجه التزام

الف) حداقل نرخ سود مورد انتظار تسهیلات اعطایی به اشخاص مجاز به شرح زیر خواهد بود:

طرح‌های سرمایه‌گذاری و سرمایه در گردش بخش آب و کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی، منابع طبیعی و محیط زیست، ۱۵ درصد در سال.

طرح‌های سرمایه‌گذاری صنایع تبدیلی و تکمیلی و گردشگری ۱۶ درصد در سال.

طرح‌های سرمایه‌گذاری بخش صنعت و معدن، ۱۹ درصد در سال.

طرح‌های سرمایه در گردش بخش صنعت و معدن، ۲۱ درصد در سال.

طرح‌های سرمایه‌گذاری و تسهیلات سرمایه در گردش در مناطق کمتر توسعه یافته و معرفی‌شدگان کمیته امداد امام خمینی(ره) چهار واحد درصد کمتر از نرخ‌های سود تسهیلات مشابه در سایر مناطق.

ب) وجه التزام، طبق آخرین مقررات و آیین‌نامه‌های ابلاغی از سوی بانک مرکزی خواهد بود.

بخش هفتم - سایر الزامات

الف) اعطای تسهیلات به اشخاص حقوقی مجاز مشروط به آن است که نسبت حقوق صاحبان سهام به مجموع دارایی‌های شرکت (نسبت مالکانه) در زمان تسلیم درخواست به بانک عامل و هر مقطع زمانی از ۲۰ درصد کمتر نباشد.

ب) بانک عامل ملزم به دقت در برآورد دقیق و صحیح از میزان کل هزینه مورد نیاز فعالیت یا طرح (در تمامی مراحل طراحی، ساخت و بهره‌برداری) است به طوری که فعالیت یا طرح با اعتبار اختصاص یافته در مدت زمان پیش‌بینی شده در قرارداد فی‌مابین متقاضی و بانک عامل به اتمام برسد.

در صورت عدم تکمیل طرح یا فعالیت، صندوق مسئولیتی در قبال تامین اعتبارات تکمیلی این‌گونه طرح‌ها و فعالیت‌ها نخواهد داشت.

ج) پرداخت تسهیلات به بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی و شرکت‌های تابعه و وابسته در سقف ۲۰ درصد منابع صندوق مجاز است.



بخش هشتم - سهم آورده متقاضی

الف) سهم آورده متقاضی اعم از شخص حقیقی یا حقوقی در هر طرح حداقل معادل ۲۵ درصد کل هزینه‌های ارزی و ریالی بر مبنای ارزیابی فنی، مالی و اقتصادی بانک عامل خواهد بود.

تبصره - سهم آورده متقاضی نمی‌تواند از محل منابع استقراری وابسته به طرح باشد.

ب) سهم آورده متقاضی در طرح‌های بخش تعاون حداقل معادل ۲۰ درصد کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

ج- سهم آورده متقاضی در طرح‌های بخش آب و کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست حداقل معادل ۲۰ درصد کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود.

تبصره - سهم آورده متقاضی در طرح‌های صنایع تبدیلی و تکمیلی حداقل معادل ۲۵ درصد خواهد بود.

د) سهم آورده متقاضی برای طرح‌های صادراتی اعم از صادرات کالا و خدمات حداقل معادل ۲۰ درصد خواهد بود.

ه) سهم آورده برای بنگاه‌های اقتصادی متعلق به موسسات عمومی غیردولتی حداقل معادل ۳۰ درصد کل هزینه‌های ارزی و ریالی طرح خواهد بود و سهم آورده متقاضی در مناطق کمتر توسعه یافته پنج واحد درصد کمتر از نرخ مذکور در بندهای (الف)، (ب)، (ج)، (د) و (ه) این بخش خواهد بود.

ز) سهم آورده متقاضی جهت استفاده از تسهیلات سرمایه در گردش حسب مورد در قرارداد عاملیت با بانک‌های عامل توسط هیات عامل مشخص می‌شود.

بخش نهم - مدت تسهیلات

الف - مدت زمان لازم برای دوره اجرا و بازپرداخت طرح‌ها حداکثر سه (۳) سال، دوره تنفس حداکثر شش (۶) ماه و دوره بازپرداخت تسهیلات اعطایی حداکثر پنج (۵) سال خواهد بود. در هر حال با احتساب مجموع دوره‌های اجرا، بهره‌برداری، تنفس و بازپرداخت نباید از هشت سال تجاوز کند.

تبصره ۱- هیات عامل صندوق می‌تواند مدت زمان لازم برای دوره اجرا و بازپرداخت طرح‌های واقع در مناطق کمتر توسعه یافته در مجموع حداکثر دو (۲) سال بیشتر از مدت زمان‌های مذکور در این بند تعیین کند.

تبصره ۲ - پرداخت تسهیلات از منابع صندوق توسط بانک عامل، به فعالیت‌ها و طرح‌های مصوب در ارکان اعتباری بانک عامل، بسته به ماهیت فعالیت به صورت یکجا (دفعات واحد) یا مرحله‌ای و متناسب با پیشرفت فیزیکی هر طرح صورت خواهد گرفت.

ب- در صورتی که تسهیلات پرداختی به صورت تلفیقی (منابع داخلی بانک عامل و منابع صندوق) باشد، شرایط و ضوابط موضوع این نظام‌نامه (اعم از نرخ سود، سهم آورده، مدت زمان بازپرداخت و...) صرفاً ناظر به منابع صندوق بوده و بانک عامل می‌تواند در مورد بخشی از منابع که خارج از منابع صندوق تجهیز کرده است وفق ضوابط و مقررات خود عمل کند.



بخش دهم - مسئولیت‌ها و تعهدات بانک عامل

- الف- صندوق می‌تواند در قرارداد عاملیت، بانک‌های عامل را ملزم به رعایت موارد زیر کند:
- الف-۱- ایجاد واحد پذیرش، بررسی و نظارت بر طرح‌های متقاضیان سرمایه‌گذاری.
- الف-۲- تجهیز واحدهای پذیرش، بررسی و نظارت از نظر تخصص‌های فنی، مالی و اقتصادی موردنیاز.
- الف-۳- اطلاع‌رسانی بهنگام، کافی و عام دستورات عمل‌ها و مقررات مربوط به اعطا و بازپرداخت تسهیلات از منابع صندوق به متقاضیان و نیز اطلاع‌رسانی در خصوص طرح‌های مصوب از طریق تارنمای بانک عامل.
- الف-۴- اعتبارسنجی و احراز اهلیت متقاضیان دریافت تسهیلات از منابع صندوق.
- الف-۵- تکمیل و ارسال خلاصه‌ای از اطاعات طرح‌های مصوب دارای توجیه.
- ب) ارزیابی گزارش توجیه طرح و تصویب یا رد آن در ارکان اعتباری بانک عامل.
- ج) احراز کفایت بازدهی طرح‌ها به‌میزانی که از حداقل نرخ بازده مندرج در این نظام‌نامه کمتر نباشد.
- د) انعقاد قرارداد تامین مالی طرح‌ها و فعالیت‌های مصوب در ارکان اعتباری بانک عامل با متقاضی پس از اعلام صندوق.
- ه) نظارت بر نحوه مصرف تسهیلات اعطایی و حصول اطمینان از صرف آن در محل پیش‌بینی شده و همچنین نظارت بر پیشرفت فیزیکی و مالی طرح‌ها و ارسال گزارش‌های ادواری (سه ماهه، شش ماهه، سالانه و موردی حسب درخواست) به صندوق.
- و) بانک عامل متعهد می‌شود در سررسید اقساط، اصل و سهم سود صندوق را براساس مفاد قرارداد عاملیت به حساب ریالی صندوق نزد بانک مرکزی واریز کند. در غیر این صورت مشمول وجه التزام از زمان سررسید اقساط خواهد بود.
- ز) بانک عامل با امضای قرارداد عاملیت به صندوق وکالت می‌دهد در صورت تاخیر بانک عامل در بازپرداخت اقساط مربوط به تسهیلات صندوق معادل مبلغ اصل، سود و وجه التزام تسهیلات پرداختی را از حساب/ حساب‌های بانک عامل نزد بانک مرکزی برداشت کند. بانک مرکزی موظف است در برداشت از حساب بانک‌های عامل و بدهکار کردن آنها اولویت را به مطالبات صندوق بدهد.
- ح) به منظور جلوگیری از تضییع منابع صندوق و حصول اطمینان از مصرف بهینه آن منطبق با درخواست‌های واصله، بانک عامل موظف است تمهیدات لازم را از طریق کارشناسان یا مشاوران ذی‌صلاح جهت اطمینان از مناسب بودن قیمت موضوع پیش‌فاکتورها به کار گرفته و ضمانت اجرایی لازم، اعم از دریافت سود و کلیه خسارت‌های وارده را در قرارداد خود با متقاضی، پیش‌بینی کند.
- ی) مدیرعامل و اعضای هیات مدیره بانک عامل مسئولیت اجرای کلیه تعهدات مندرج در قرارداد عاملیت که براساس این نظام‌نامه تنظیم می‌شود را داشته و نیز با امضای قرارداد عاملیت پاسخگویی نسبت به تصمیمات اتخاذ شده در رابطه با منابع صندوق در دوره تصدی خود را پذیرفته و به عهده می‌گیرند.

بخش یازدهم - سایر

نحوه عمل در موارد غیر مصرح در این نظام‌نامه، تابع اساسنامه صندوق موضوع ماده (۸۴) قانون و سیاست‌های پولی، اعتباری و ارزی ابلاغی بانک مرکزی خواهد بود.



فرآیند تامین مالی از طریق منابع صندوق توسعه ملی

